

سوابق، ساختار و فعالیت شورای عالی انقلاب
فرهنگی

اقتباس از سایت شورای عالی انقلاب فرهنگی

www.iranculture.org

۲	۱. معرفی شورای عالی انقلاب فرهنگی
۳	۲. تاریخچه شورای عالی انقلاب فرهنگی
۵	۳. اهمیت و ضرورت شورای عالی انقلاب فرهنگی
۷	۴. وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی
۸	۵. رویکردهای شورای عالی انقلاب فرهنگی
۹	۶. دور جدید فعالیت‌های شورای عالی، دوره کار، تلاش، جدیت بیشتر و دوره‌ی کمال شورا
۱۰	۷. فزاینده‌ی از گفتارهای مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال‌های ۸۶ و ۹۰
۱۱	۸. شوراهای اقماری شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۱	۸.۱. شورای معین
۱۱	۸.۲. شورای فرهنگ عمومی
۱۱	۸.۳. شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی
۱۲	۸.۴. شورای هنر
۱۲	۸.۵. شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و خانواده
۱۳	۸.۶. شورای توسعه فرهنگ قرآنی
۱۴	۸.۷. شورای تخصصی و ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور
۱۴	۸.۸. شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی
۱۵	۸.۹. شورای تخصصی مهندسی فرهنگی
۱۵	۸.۱۰. شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
۱۶	۸.۱۱. شورای تخصصی حوزوی
۱۶	۸.۱۲. هیأت نظارت و بازرسی
۱۷	۸.۱۳. هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی
۱۷	۸.۱۴. هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور
۱۸	۸.۱۵. هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره
۱۸	۸.۱۶. کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
۱۸	۸.۱۷. کارگروه مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی
۱۹	۹. آثار و نتایج مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۹	۹.۱. حفظ و گسترش زبان و ادب فارسی
۱۹	۹.۲. توجه ویژه به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران
۱۹	۹.۳. تعیین جهتگیریهای کلان برای دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله

۲۰	۹.۴. احیای نقش فرهنگ در اداره امور کشور
۲۰	۹.۵. ساماندهی، توسعه و ترویج فرهنگ قرآنی
۲۰	۹.۶. نقش مصوبات شورا در برنامه پنج ساله
۲۰	۹.۷. ارتباط شورا با نخبگان و مدیران فرهنگی
۲۰	۹.۸. سیاستگذاری حوزه آموزش عالی
۲۱	۹.۹. اصلاح روند دانشگاه تربیت مدرس
۲۱	۹.۱۰. سیاستگذاری حوزه فرهنگ عمومی
۲۱	۹.۱۱. پیشرفتهای ایران در حوزه فناوریهای پیشرفته
۲۱	۹.۱۲. وحدت حوزه و دانشگاه
۲۱	۹.۱۳. سیاستگذاری کرسیهای نظریهپردازی
۲۱	۹.۱۴. چاپ و نشر کتاب
۲۲	۹.۱۵. سیاستگذاری حوزه زنان
۲۲	۹.۱۶. گسترش و نشر افکار شهید مطهری
۲۲	۹.۱۷. مقابله با آثار تهاجم فرهنگی در حوزهی بازیهای رایانهای
۲۲	۹.۱۸. تشکیل شوراهای واحدهای تخصصی
۲۲	۹.۱۹. اجرایی کردن مصوبات
۲۲	۹.۲۰. ساماندهی حمایت از نخبگان کشور
۲۲	۹.۲۱. حضور چشمگیر علمی ایران در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)
۲۳	۹.۲۲. ترجمه و نشر معارف اسلامی به زبانهای دیگر
۲۳	۹.۲۳. ارزیابی و نظارت علمی و فرهنگی کشور
۲۳	۹.۲۴. رصد فرهنگی
۲۳	۹.۲۵. جذب اعضای هیأت علمی
۲۳	۱۰. اهم مصوبات شورای عالی در پنج سال اخیر
۲۳	۱۰.۱. تصویب نقشه جامع علمی کشور
۲۴	۱۰.۲. اصلاح اساسنامه دانشگاه آزاد اسلامی
۲۵	۱۰.۳. اهداف، سیاستها و ضوابط نشر کتاب
۲۵	۱۰.۴. منشور توسعه فرهنگ قرآنی
۲۶	۱۰.۵. لزوم پیشبینی پیوست فرهنگی برای طرحهای اقتصادی و عمرانی
۲۶	۱۰.۶. اصول حاکم بر آییننامه ارتقای اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری
۲۶	۱۰.۷. اساسنامه بنیاد ملی بازیهای رایانهای
۲۷	۱۰.۸. آییننامه تشکیل هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور

- ۲۷ ۱۰.۹. لزوم تدریس به زبان فارسی در کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور
- ۲۷ ۱۰.۱۰. تشکیل مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور
- ۲۷ ۱۰.۱۱. سیاستها و راهبردهای ارتقای سلامت زنان
- ۲۸ ۱۰.۱۲. راهبردهای زیست فناوری
- ۲۸ ۱۰.۱۳. سیاستها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران
- ۲۸ ۱۰.۱۴. آییننامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی
- ۲۹ ۱۰.۱۵. تأسیس دانشگاه معارف اسلامی، وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
- ۲۹ ۱۰.۱۶. اعتبار و نحوه اعطای امتیاز علمی به مجلات، تأسیس انجمنهای علمی، قطبهای علمی، واحدهای پژوهشی و کرسیهای نظریپردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در حوزه علمیه قم
- ۲۹ ۱۰.۱۷. اساسنامه «نهاد علمی و آموزشی جامعه المصطفی العالمیه»
- ۳۰ ۱۰.۱۸. تشکیل شورای هماهنگی فعالیتهای قرآنی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی
- ۳۰ ۱۰.۱۹. سیاستهای سوادآموزی
- ۳۱ ۱۰.۲۰. اساسنامهی صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور
- ۳۱ ۱۰.۲۱. تشکیل شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی
- ۳۱ ۱۰.۲۲. روز بسیج اساتید
- ۳۱ ۱۰.۲۳. ساماندهی تأسیس و نظارت بر بازسراهای رایانه‌ای
- ۳۲ ۱۰.۲۴. سیاستها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی
- ۳۲ ۱۰.۲۵. آییننامهی جامع مدیریت دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری
- ۳۲ ۱۰.۲۶. آییننامهی ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسههای آموزشی و پژوهشی
- ۳۳ ۱۰.۲۷. سند تحول راهبردی نظام تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران در افق چشم انداز
- ۳۳ ۱۰.۲۸. فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران
- ۳۳ ۱۰.۲۹. طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز
- ۳۴ ۱۰.۳۰. سیاستها و ضوابط تأسیس پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)
- ۳۴ ۱۰.۳۱. تشکیل بنیاد ملی نخبگان
- ۳۴ ۱۰.۳۲. بومیگزینی در آزمون سراسری دانشگاهها

انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) و در پرتو جانفشانی‌ها و از خودگذشتگی‌های بی‌بديل مردم؛ نویدبخش تحولات بزرگ و چشمگیر در همه عرصه‌ها و صحنه‌های جامعه در راستای نیل به استقلال و عظمت اسلامی - ملی و رهایی از هرگونه ذلت و خواری از سوی بیگانگان و مقدمه و سبب‌ساز ظهور انقلاب‌های گسترده در همه‌ی زمینه‌ها و حوزه‌ها بوده است که انقلاب فرهنگی از جمله مهمترین و محوری‌ترین آنها است. مقابله با اعمال نفوذ سیاسی بیگانگان و قطع هرگونه وابستگی به اجانب و گذر از فضای نامطلوب و بدور از ارزش‌های والای اسلامی و انسانی حاکم بر جامعه در دوران ستم شاهی و تقویت ریشه‌های فرهنگ مستقل و خودکفا در پرتو موازین اسلامی، گسترش همه‌جانبه اخلاق و فرهنگ اسلامی، تضمین سلامت فکری و روحی، تقویت مبانی معنویت و ایمان، شکوفایی اندیشه‌ها و رشد و توسعه علمی، حصول خودکفایی در بسیاری از زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فکری و فرهنگی به‌عنوان اساس و شالوده استقلال و یکپارچگی جامعه اسلامی؛ از جمله بزرگترین دغدغه‌هایی بود که زمینه‌ساز انقلاب فرهنگی و فرمان ارزشمند و فراموش‌نشدنی امام خمینی (ره) برای تشکیل «شورای عالی انقلاب فرهنگی» شد.

بی‌شک تأییدات مکرر رهبر کبیر انقلاب اسلامی (ره) و عنایات و اهتمام ویژه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی) همواره شامل شورای عالی انقلاب فرهنگی و دست‌اندرکاران امور فرهنگی بوده است. در همین رابطه معظم‌له می‌فرمایند: «من از آغاز تاکنون، این شورا را در قله تصمیم‌گیری برای مسائل فرهنگی می‌دانسته‌ام. البته این مسائل با سیاست و اقتصاد و سیاست خارجی فرق دارد؛ مرز این با آنها مشخص است. این فرهنگ است؛ با همان گستره‌ای که دارد و تأثیری که در همه امور زندگی و شئون یک دولت و یک جامعه و یک ملت می‌تواند بگذارد. آن قله تصمیم‌گیری فرهنگی - به معنای نگاه کلان و مهندسی عمومی فرهنگ کشور که شامل دانشگاه و فرهنگ عمومی و مدرسه و نظام آموزشی و کتاب درسی و تربیت معلم و حتی صنعت و غیر ذلک می‌شود - باید در اینجا طراحی شود.»

از این رو می‌توان گفت دایره وسیع مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی، تمام گستره و عرصه‌های فرهنگ و علم کشور اسلامی ایران را در برمی‌گیرد که تدوین و تصویب اصول، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌ریزی فرهنگی و علمی کشور، تدوین نقشه مهندسی فرهنگی کشور و روزآمد نمودن آنها، تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور، تهیه و تدوین طرح توسعه و تحول نظام آموزش و تعلیم و تربیت کشور، هدایت و ساماندهی مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و رسانه‌ای کشور، برنامه‌ریزی مواجهه‌ی فعال و مبتکرانه با تهاجم فرهنگی دشمنان با استفاده هدفمند از

روش‌های کارآمد و رصد مستمر تحولات برنامه‌های توسعه، فرهنگ، علم، پژوهش و فناوری کشور و ارائه‌ی راهبردهای مناسب از مهمترین آنها می‌باشد.

این مهم به‌خصوص در حوزه مهندسی فرهنگی بیش از پیش خود را نشان می‌دهد، آنجا که باید ضمن رسیدن به تعریفی مشخص از فرهنگ، سیاست فرهنگی، مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی، فرهنگ عمومی و... با رصد ارزش‌ها، هنجارها و جریان‌های فرهنگی به شناسایی مهمترین مؤلفه‌های فرهنگی رسید و ضمن تدقیق در این مؤلفه‌ها به تبیین چگونگی رفع مسائل و مشکلات فرهنگی و ارائه راهکارها و روزآمدی آنها در قالب نقشه مهندسی فرهنگی پرداخت.

کتاب حاضر به منظور آشنایی بیشتر اهالی علم و فرهنگ و عموم علاقمندان با اهم فعالیت‌ها و رویکردهای شورای عالی انقلاب فرهنگی تهیه و تدوین شده تا زمینه مناسبی برای اطلاع‌رسانی از عملکرد شورای عالی از یک طرف و تمهیدات لازم برای تعامل سازنده میان نخبگان و دستگاه‌های مسئول با شورا و دبیرخانه آن فراهم آید.

محمد رضا مخبر دزفولی

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- تاریخچه شورای عالی انقلاب فرهنگی

پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی در بهمن ۱۳۵۷ و به دنبال آن استقرار نظام جمهوری اسلامی به‌جای نظام ستمشاهی پهلوی، تغییر و تحول بنیادینی را در عرصه‌های گوناگون اجتماعی به وجود آورد، چراکه تحول در نظام از طریق تحول در بنیادها و ساختارها تحقق می‌یابد. در این راستا مقوله «فرهنگ» از جایگاه ویژه و پایگاه ممتازی برخوردار بوده، به‌طوری که تصور تغییر در نظام بدون تغییر در فرهنگ حاکم بر آن، تصویری ناموجه است. صدور پیام نوروزی امام خمینی «ره» در اول فروردین ۱۳۵۹ را باید نقطه عطفی در تاریخ انقلاب فرهنگی دانست. ایشان در بند «۱۱» این پیام بر ضرورت ایجاد «انقلاب اساسی در دانشگاه‌های سراسر کشور»، «تصفیه‌ی اساتید مرتبط با شرق و غرب» و «تبدیل دانشگاه به محیطی سالم برای تدوین علوم عالی اسلامی» تأکید کردند.

پس از تعطیل رسمی دانشگاه‌ها در خردادماه، امام خمینی «ره» در ۵۹/۳/۲۳ فرمانی را مبنی بر تشکیل ستاد انقلاب فرهنگی صادر نمودند که در قسمتی از فرمان ایشان آمده است:

«مدتی است ضرورت انقلاب فرهنگی که امری اسلامی است و خواست ملت مسلمان می‌باشد، اعلام شده است و تاکنون اقدام مؤثری انجام نشده است و ملت اسلامی و خصوصاً دانشجویان با ایمان متعهد نگران آن هستند و نیز نگران اخلال توطئه‌گران که هم‌اکنون گاه‌گاه آتارش نمایان می‌شود و ملت مسلمان و پایبند به اسلام خوف آن دارند که خدای نخواستہ فرصت از دست برود و کار مثبتی انجام نگیرد و فرهنگ همان باشد که در طول مدت سلطه رژیم فاسد کارفرمایان بی‌فرهنگ، این مرکز مهم اساسی را در خدمت استعمارگران قرار داده بودند. ادامه این فاجعه که مع‌الاسف خواست بعضی گروه‌های وابسته به اجانب است، ضربه‌ای مهلک به انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی وارد خواهد کرد و تسامح در این امر حیاتی، خیانتی عظیم بر اسلام و کشور اسلامی است.»

در این فرمان، حضرت امام به عده‌ای از اساتید حوزه‌ها و دانشگاه‌ها مأموریت دادند تا ستادی تشکیل دهند و از افراد صاحب‌نظر و متعهد، از میان اساتید مسلمان و کارکنان متعهد و با ایمان و دیگر قشرهای تحصیل‌کرده، متعهد و مؤمن به جمهوری اسلامی برای تشکیل شورایی دعوت کنند و برای برنامه‌ریزی رشته‌های مختلف و خط‌مشی فرهنگی آینده دانشگاه‌ها، براساس فرهنگ اسلامی انتخاب و آماده‌سازی اساتید شایسته، متعهد و آگاه و دیگر امور مربوط به انقلاب آموزشی - اسلامی اقدام نمایند.

ستاد انقلاب فرهنگی طبق فرمان امام (ره) ملزم بود که در برخورد با مسائل دانشگاهی فعالیت‌های خود را بر چند محور متمرکز کند:

- تربیت استاد و گزینش افراد شایسته برای تدریس در دانشگاه‌ها،

- گزینش دانشجو،

- اسلامی کردن جو دانشگاه‌ها و تغییر برنامه‌های آموزشی دانشگاه‌ها، به صورتی که محصول کار آنها در خدمت مردم قرار گیرد.

در شهریور ماه سال ۶۲ با توجه به نظر امام خمینی(ره) مبنی بر لزوم ترمیم و تقویت ستاد و به‌خصوص حضور مسئولین اجرایی در آن و به دنبال پیشنهاد و تکمیل ستاد انقلاب فرهنگی از طرف رئیس جمهور وقت (حضرت آیت الله خامنه‌ای)، امام امت برخی از مسئولین اجرایی مانند نخست وزیر، وزرای فرهنگ و آموزش عالی، فرهنگ و ارشاد اسلامی و دو نفر دانشجو به انتخاب جهاد دانشگاهی را به ترکیب ستاد اضافه نمودند. با بازگشایی دانشگاه‌ها و توسعه مراکز آموزشی و گستردگی فعالیت ستاد انقلاب فرهنگی؛ ضرورت تقویت این نهاد بیش از پیش احساس شد، به طوری که حضرت امام «ره» در آذر ۱۳۶۳ برای دومین بار ستاد انقلاب فرهنگی را ترمیم کردند و به این ترتیب شورای عالی انقلاب فرهنگی با ترکیبی جدید تشکیل شد. در بخشی از این فرمان آمده است:

«خروج از فرهنگ بدآموز غربی و نفوذ و جایگزین شدن فرهنگ آموزنده اسلامی، ملی و انقلاب فرهنگی در تمام زمینه‌ها در سطح کشور آن چنان محتاج تلاش و کوشش است که برای تحقق آن سالیان دراز باید زحمت کشید و با نفوذ عمیق ریشه‌دار غرب مبارزه کرد. اینک با تشکر از زحمات ستاد انقلاب فرهنگی برای هر چه بارورتر شدن انقلاب در سطح کشور، تقویت این نهاد را لازم دیدم. بدین جهت علاوه بر کلیه افراد ستاد انقلاب فرهنگی و رؤسای محترم سه قوه، حجج اسلام آقای خامنه‌ای، آقای اردبیلی و آقای رفسنجانی و همچنین جناب حجت الاسلام آقای مهدوی کنی و آقایان سیدکاظم اکرمی وزیر آموزش و پرورش و رضا داوری و نصرالله پورجوادی و محمدرضا هاشمی را به آنان اضافه نمودم.»

سومین ترمیم عمده شورای عالی انقلاب فرهنگی به سال ۱۳۷۵ برمی‌گردد. رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در تاریخ ۷۵/۹/۱۴ با صدور پیامی ضمن تعیین ترکیب جدید اعضای شورای عالی بر اهمیت جایگاه و وظایف خطیر آن نیز تأکید نمودند، در این پیام آمده است:

«شورای عالی انقلاب فرهنگی که با تدبیر حکیمانه امام راحل عظیم‌الشان به جای ستاد انقلاب فرهنگی پدید آمد، نقش فعال و مؤثری را در عرصه‌های امور فرهنگی کشور به‌خصوص دانشگاه‌ها ایفا کرد و برکات زیادی از خود به‌جای گذارد. اکنون با پیشرفت کشور در کار سازندگی و گسترش دامنه نیاز به دانش و تخصص و لزوم فراگیری علوم و فنون و پرورش محققان و نوآوران و استادان و متخصصان کارآمد، اهمیت این بخش از مسائل فرهنگی تأکید مضاعف یافته است. توسعه دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها و دیگر مراکز آموزش و آموزش عالی که پاسخ طبیعی به آن نیاز است و افزایش چشمگیر کمیت دانشجویی، به‌نوبه خود تکالیف تازه‌یی را بر عهده مسئولان امور فرهنگی کشور می‌گذارد که برتر از همه آنها اولاً کیفیت بخشیدن به مایه‌های علم و تحقیق در این مراکز و ثانیاً پرداختن به تربیت معنوی دانشجویان و هدایت فکر و عمل آنان است.»

در بخشی دیگر از این پیام، ضمن اشاره به هجوم فرهنگی همه‌جانبه دشمنان به ارزش‌های اسلامی و فرهنگ اصیل ملی و باورهای مردم آمده است:

«همه این حقایق مهم و هشدار دهنده، مسئولان فرهنگی کشور را به تدبیری برتر و اهتمامی بیشتر و تلاشی گسترده‌تر فرا می‌خواند و به ویژه شورای عالی انقلاب فرهنگی را که در جهاد ملی با بی‌سوادگی و عقب‌ماندگی علمی و تبعیت فرهنگی، در حکم ستاد مرکزی و اصلی است، به تحرک و نوآوری و همت گماری برمی‌انگیزد.»

همچنین مقام معظم رهبری در تاریخ ۸۱/۱۲/۲۵ با توجه به پایان یافتن دوره مسئولیت اعضای حقیقی شورای عالی انقلاب فرهنگی، اعضای جدید را برای یک دوره سه ساله منصوب کردند.

معظم له در تاریخ ۸۶/۲/۱۵ نیز اعضای جدید این شورا را انتخاب نمودند.

به این ترتیب شورای عالی انقلاب فرهنگی وارد مرحله جدیدی از حیات تشکیلاتی خود شد. در این مرحله، شورای عالی انقلاب فرهنگی موظف گردید در رأس فعالیت‌های خود به تدوین نقشه جامع علمی کشور، مهندسی فرهنگی و تحول و نوسازی نظام آموزشی پرداخته و با سیاستگذاری‌های اصولی؛ زمینه را برای پیدایش جامعه‌ای بهره‌مند از حیات طیبه الهی فراهم سازد.

آخرین ترمیم در ترکیب شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۹۰/۳/۱۷ صورت پذیرفت و مقام معظم رهبری با انتصاب آقایان جنتی و حبیبی به عنوان اعضای افتخاری؛ معاون علمی و فناوری رئیس جمهور، وزیر ورزش و جوانان و رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات را نیز به اعضای حقوقی شورای عالی افزودند و برای اعضای جدید شورای عالی انقلاب فرهنگی با تعیین اولویت‌های برنامه‌ای؛ حکم صادر نمودند.

۳- جایگاه، اهمیت و ضرورت شورای عالی انقلاب فرهنگی

تدبیر و تأکید رهبر کبیر انقلاب و مقام معظم رهبری بر استمرار وجود نهادی که به‌طور دائم و به‌صورت مستمر و فعال موضوع فرهنگ و علم را طراحی و برنامه‌ریزی کند، از اهمیت راهبردی این نهاد حکایت دارد. تدبیری که موجب شد حجم زیادی از کارکردها در حوزه علم و فرهنگ و آنچه که مبنای عمل در حوزه علم، آموزش، تحقیق و پژوهش قرار می‌گیرد، براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد. این موضوع - که هم آمار و ارقام مؤید آن است و هم مورد تأیید فعالان و کارشناسان حوزه‌های گوناگون است - نشان می‌دهد که این تدبیر و اندیشه از ابتدا با رهبران انقلاب بوده است و به دلیل اهمیتی که بخش علم، تحقیق و فرهنگ داشته این نهاد در جایگاه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور پیش‌بینی شده است. جایگاه، نقش و مأموریت‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی در طراحی و هدایت علم و هنر و فرهنگ کشور، رسالتی است که بر عهده دیگر نهادها و قوای کشور گذاشته نشده است.

مقام معظم رهبری در مورد جایگاه شورای عالی می‌فرمایند:

«یک جایی لازم است که ما به فعالیت‌های فرهنگی متنوع و گوناگون و بسیار پراکنده و گسترده یک سمت و سو و جهت واحد بدهیم. مرکز این همین جا است. آن مرکزی که شما به دنبال آن می‌گردید همین است. ما جای دیگری نداریم. نمی‌توانیم هم جای دیگری درست کنیم.»

وظیفه شورای عالی انقلاب فرهنگی فقط سیاستگذاری نیست، بخش زیادی از کار شورای عالی انقلاب فرهنگی سیاستگذاری است؛ ولی بخشی دیگر طراحی شیوه‌های اجرایی یک تصمیم در حوزه استراتژیک است.

همچنین معظم له در سال ۱۳۸۶ می‌فرمایند:

«ضروری است سازوکارهای لازم به‌منظور هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی از سوی شورا در اسرع وقت تدوین گردد.»

«شایسته است با عنایت به ابعاد جدید تهاجم فرهنگی و برنامه‌ریزی گسترده قدرت‌های سلطه‌گر در استفاده‌ی هدفمند از روش‌ها و ابزارهای نو جهت مقابله با انقلاب اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن ساماندهی جبهه فرهنگی انقلاب در مقابل جبهه فرهنگی جریان معارض، به رسالت حیاتی خود در مواجهه فعال و مبتکرانه با تهاجم فرهنگی و خصوصاً جلوگیری از ترویج ابتذال و فساد اخلاقی در کشور عمل نماید.»

مقام معظم رهبری در دیدار مورخ ۹۰/۳/۲۳ با اعضای شورای عالی، ضمن اشاره به اهمیت بالای مقوله‌ی فرهنگ، مسئولیت شورای عالی را مهم و عظیم خواندند و تأکید کردند: «در عرصه‌ی تهاجم پیچیده و فراگیر فرهنگ جبهه استکبار بر ضد نظام اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی همچون یک قرارگاه اصلی، وظیفه سیاستگذاری راهبردی و هدایت دستگاه‌ها و مراکز تأثیرگذار فرهنگی و بخش‌های اجرایی را بر عهده دارد.»

اعتبار مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

به دنبال استفسار حضرت آیت الله خامنه‌ای رئیس جمهور وقت درباره اعتبار مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، حضرت امام(ره) در تاریخ ۶۳/۱۲/۶ پاسخ فرمودند:

«ضوابط و قواعدی را که شورای محترم عالی انقلاب فرهنگی وضع می‌نمایند باید ترتیب آثار داده شود.»

به استناد مصوبه جلسه ۴۰۹ مورخه ۷۶/۸/۲۰، شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان مرجع عالی سیاستگذاری، تعیین خط مشی، تصمیم‌گیری و هماهنگی و هدایت امور فرهنگی، آموزشی و پژوهشی کشور در چارچوب سیاست‌های کلی نظام محسوب می‌شود و تصمیمات و مصوبات آن لازم‌الاجرا و در حکم قانون است.

همچنین رهبر معظم انقلاب در مورد لازم‌الاجرا بودن مصوبات در دیدار با رئیس و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورخه ۷۶/۱۱/۴ فرمودند:

«هیچکس در کشور از وجود یک دستگاه متفکر، جامع، دارای همه خصوصیات برجسته و آگاه به کمبودها و نیازها مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی بی‌نیاز نیست. این شورا متصدی شناخت مسائل فرهنگی و بحث و تصمیم‌گیری در مورد آنها و ابلاغ مصوبات برای اجراست. بنابراین مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی لازم‌الاجرا است و همه دستگاه‌ها باید خود را موظف به اجرای تصمیمات این شورا بدانند.»

همچنین ایشان در دیدار با رئیس و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورخه ۷۸/۹/۲۴ مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی را برای مجریان کار فرهنگی، قانونی و لازم‌الاجرا خواندند و فرمودند: «همه نهادها باید به این مصوبات به دیده اعتبار بنگرند.»

ایشان در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورخه ۸۱/۹/۲۶ تصریح کردند:

«مصوبه این شورا باید به وسیله دبیرخانه ابلاغ و اجرای آن به وسیله آقای رئیس جمهور تضمین شود؛ یعنی نه وزارت آموزش و پرورش، نه وزارت علوم، نه وزارت بهداشت و نه وزارت ارشاد جرأت نکنند مصوبه را اجرا نکنند؛ باید حتماً اجرا کنند. ما این همه آدم‌های صاحب فکر را که یک ساعت از وقتشان چقدر ارزش دارد، آن هم برای چنین کار مهمی در این شورا جمع کرده‌ایم؛ اگر مصوبات اجرا نشود معنا ندارد.

من بر این معنا اصرار دارم که فکری نکنید و بیش از همه به نظر من تکلیف بر عهده دبیرخانه است و رجوع دبیرخانه به آقای رئیس جمهور، که این مسئله را تأمین کنند. همه‌ی مسئولان دولتی باید وظیفه‌ی خود بدانند مصوبات را اجرا کنند. شما می‌گویید مجلس، قانونگذار است؛ خیلی خوب، این جا قانون تدوین نمی‌کند. همه‌ی چیزهایی که لازم‌الاجراست، قانون نیست؛ مصوبات دولت هم لازم‌الاجراست. بخشنامه فلان وزیر برای زیردست خودش لازم‌الاجراست، لازم نیست حتماً اسمش قانون باشد؛ اما بلاشک واجب‌الاجرا بودن، نتیجه‌ی قانون را خواهد داشت؛ امام هم به همین نکته توجه داشتند. ما گفتیم مصوبات این شورا در حکم قانون باشد، ایشان گفتند باید اجرا شود. باید اجرا شود یعنی ترتیب اثر داده شود.»

حضرت آیت الله خامنه‌ای در دیدار اخیر با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورخ ۹۰/۳/۲۳، اجرای سیاستگذاری‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی را موضوعی مهم و ضروری خواندند و تأکید کردند: «شورای عالی انقلاب فرهنگی از نهادهای قانونی و قطعی نظام و مصوبات آن لازم‌الاجراست.»

ایشان در همین دیدار فرمودند: «تضمین اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، حضور رؤسای سه قوه در این شورا است؛ به سازوکار قانونی شورا احترام گذاشته شود و مصوبات همواره باید به سرعت ابلاغ شوند»

۴- وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱. تدوین و تصویب اصول، اهداف، سیاست‌ها و برنامه‌ریزی فرهنگی و علمی کشور، تدوین نقشه مهندسی فرهنگی کشور و روزآمد نمودن آنها.
۲. تهیه و تدوین نقشه جامع علمی کشور.
۳. تهیه و تدوین طرح توسعه و تحول نظام پژوهش و تعلیم و تربیت کشور.
۴. هدایت و ساماندهی مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی، آموزشی و پژوهشی و رسانه‌ای کشور.
۵. برنامه‌ریزی برای مواجهه‌ی فعال و مبتکرانه با تهاجم فرهنگی دشمنان با استفاده هدفمند از روش‌های کارآمد.
۶. رصد مستمر تحولات برنامه‌های توسعه، فرهنگ، علم، پژوهش و فناوری کشور و ارائه‌ی راهبردهای مناسب.
۷. سیاستگذاری، حمایت و بهره‌گیری از نظریه‌پردازی، و ایجاد و زمینه‌سازی و مناظره در حوزه فرهنگ و علم.
۸. مشارکت فعال در برنامه‌ریزی جامع کشور در زمینه‌های علمی و فرهنگی مورد نظر چشم‌انداز و پیگیری تحقق آن.
۹. برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های خاص برای شناسایی، جذب و ارتقاء بهره‌مندی از نخبگان، تربیت و پرورش علمی و معنوی استعدادهای درخشان و بهره‌گیری از توانایی‌ها، ابتکارات و خلاقیت‌های آنان در حوزه فرهنگ و علم.
۱۰. تصویب ضوابط و معیارهای اساسی تأسیس مؤسسات و مراکز علمی، فرهنگی، تحقیقاتی، فرهنگستان‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و تصویب اساسنامه دانشگاه‌های خاص.
۱۱. تهیه، تدوین و تصویب ضوابط کلی گزینش و جذب مدیران فرهنگی و علمی کشور، استادان، معلمان و دانشجویان.
۱۲. سیاستگذاری برای تعیین سهم اعتبارات فرهنگی، علمی، پژوهشی و فناوری و تعیین جهت‌گیری و اولویت هزینه‌کرد اعتبارات در برنامه‌های پنج‌ساله و بودجه‌های سالیانه.
۱۳. طراحی سازوکارهای مناسب برای اجرایی شدن مصوبات شورا در دستگاه‌های مختلف کشور و نظارت مؤثر بر اجرای آنها.
۱۴. ارزیابی برنامه‌های توسعه فرهنگی، علمی و اجتماعی کشور.
۱۵. سیاستگذاری و ساماندهی مدیریت فعالیت‌های فرهنگی و علمی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور.
۱۶. تعیین سیاست‌های رسانه‌ای جمهوری اسلامی ایران.
۱۷. سیاستگذاری لازم برای حاکمیت و گسترش فرهنگ اسلام ناب محمدی(ص).

۱۸. سیاستگذاری برای تولید محصولات فرهنگی کشور براساس ارزش‌های ملی و معیارهای اسلامی.
۱۹. تصویب پیوست‌های فرهنگی طرح‌های ملی و کلان اقتصادی، عمرانی و صنعتی کشور.
۲۰. سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان برای وحدت حوزه و دانشگاه.
۲۱. سیاستگذاری و برنامه‌ریزی برای بازبینی و تحول محتوایی رشته‌های علوم انسانی و علوم اجتماعی بر مبنای ارزش‌های اسلامی و مقتضیات فرهنگی کشور.
۲۲. زمینه‌سازی برای اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور و نقشه جامع علمی کشور.
۲۳. تعیین و تصویب شاخص‌های فرهنگی.

۵- رویکردهای شورای عالی انقلاب فرهنگی

- مهم‌ترین رویکردها و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در سه دهه گذشته به شرح ذیل می‌باشد:
- دهه اول (۶۳ تا ۶۹):** توجه به زیرساخت‌های مورد نیاز توسعه علمی و فرهنگی کشور، تقویت و تحکیم آنها و اهتمام به حل مشکلات و پیشرفت امور علمی و فرهنگی کشور از جمله رویکردها و دغدغه‌های اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است که در مصوبات ذیل تجلی یافته است:
 ۱. **ساختاری:** تشکیل شورای عالی برنامه‌ریزی آموزش عالی کشور، شورای فرهنگ عمومی، شورای فرهنگی - اجتماعی زنان، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، هیأت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، شورای عالی آموزش عالی علمی - کاربردی.
 ۲. **سازمانی:** تأسیس سازمان «سمت»، مرکز نشر دانشگاهی، دفتر جذب نخبگان، انجمن آثار مفاخر فرهنگی، دفتر جذب نیروهای متخصص خارج از کشور، دانشگاه‌های تربیت مدرس، شاهد، دانشگاه بین‌المللی اسلامی و پیام نور، فرهنگستان علوم، مؤسسه عالی پژوهشی در برنامه‌ریزی و توسعه، فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
 ۳. **اساسنامه و آیین‌نامه:** تأسیس مؤسسات آموزش عالی غیردولتی، مدرسه عالی شهید مطهری، دانشگاه امام رضا(ع)، دانشگاه مفید، شورای نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، تأسیس بسیج دانشجویی.
 ۴. **سیاست و ضوابط:** نحوه‌ی تعیین و انتصاب رؤسای دانشگاه‌ها، گزینش استاد و دانشجو، اعزام بورسیه به خارج، دوره دکتری انرژی اتمی، سهمیه بورسیه‌ی مناطق محروم، تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش، سوادآموزی، توسعه آموزش عالی، نشر کتاب، سیاست تحقیقات کشور، آزمون سراسری دانشگاه‌ها، تأسیس مراکز تحقیقاتی.
 - دهه دوم (۷۰ تا ۷۹):** علاوه بر توسعه و تقویت زیرساخت‌های قبلی، توجه ویژه به فرهنگ عمومی، نخبگان، زنان، موضوعات برون‌مرزی، ارزیابی و نظارت و ورود به نظام برنامه‌ریزی توسعه کشور از مهمترین رویکردهای شورای عالی است که در مصوبات ذیل تبلور می‌یابد:
 ۱. **زیرساخت:** آیین‌نامه‌های مدیریت دانشگاه‌ها، تشکل‌های اسلامی دانشگاه‌ها و انضباطی دانشجویان و بسیج دانش‌آموزی، تأسیس انجمن‌های علمی و ادبی و هنری، اساسنامه مؤسسات و مراکز آموزش عالی، اساسنامه شهرک‌های علمی و تحقیقاتی، فرهنگستان هنر، تشکیل شورای عالی جوانان و شورای هنر و...
 ۲. **نخبگان و زنان:** تدارک تأسیس مرکز آموزش عالی برای دانشجویان نخبه، طرح شکوفا سازی استعدادهای درخشان، آیین‌نامه تشکیل شورای هدایت استعدادهای درخشان، سیاست‌های اشتغال زنان، سیاست‌های فرهنگی، اجتماعی و ورزشی زنان کشور، اصول و مبانی گسترش فرهنگ عفاف، سیاست‌های تحقیقاتی مسائل زنان.

۳. فرهنگ عمومی: مسئله ویدئو، سیاست‌های سینما و مطبوعات، طرح هماهنگی در مدیریت امور فرهنگی، احیای نقش مساجد، آیین‌نامه‌ی روزهای خاص، نحوه‌ی نامگذاری معابر و اماکن، نحوه‌ی نظارت بر ساخت و نصب مجسمه، ساماندهی مدیریت فرهنگی کشور، بزرگداشت سال امیرالمؤمنین، شورای نظارت بر اسباب بازی کودکان و... .

۴. برون مرزی: آیین‌نامه‌ی فعالیت‌های برون مرزی دانشگاه‌ها، احیای نقش مساجد برای مقابله با تهاجم فرهنگی، آموزش عالی ایرانیان مقیم کشورهای حوزه خلیج فارس، برنامه‌ریزی برای شرکت در مجمع پکن، تأسیس شعبه‌ی دانشگاه تهران در باکو، عدم الحاق ج.ا.ا به کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان، سیاست‌های مقابله با تهاجم فرهنگی و... .

۵. ارزیابی و نظارت بر برنامه‌های توسعه: تلفیق برنامه‌های تحقیقاتی بخش‌های مختلف در برنامه دوم، خط‌مشی‌های اساسی توسعه‌ی آموزش عالی در برنامه دوم توسعه، ضوابط تأسیس مؤسسات فرهنگی و نظارت بر آنها، شورای نظارت بر ساخت، واردات و توزیع اسباب بازی کودکان، کلیات تأسیس مرکزی برای ارزیابی و آینده‌نگری علوم و فنون، آیین‌نامه‌ی ارزیابی وضع فرهنگی و علمی کشور، ضوابط نظارت بر نمایش، نحوه‌ی نظارت بر علائم و تصاویر روی البسه و لوازم التحریر و... .

دهه سوم (۸۰ تا ۸۹): ضمن تأکید بر استمرار رویکردهای دو دهه قبل و برطرف کردن بسیاری از تنگناها و مشکلات در دستگاه‌های علمی و فرهنگی کشور در بخش‌ها و موضوعات مختلف و واگذاری بسیاری از امور اجرایی به دستگاه‌های مربوط، باید افزود ورود شورای عالی به مأموریت‌های جدید مانند ایجاد نهضت نرم‌افزاری، تدوین نقشه جامع علمی کشور، تدوین نقشه مهندسی فرهنگی کشور، تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، و پیگیری برای اجرایی شدن مصوبات شورای عالی، گواهی روشن بر اهمیت و تأثیرگذاری این نهاد سیاستگذار و هدایت‌مدبرانه آن توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی است. برخی از مهمترین تصمیمات و مصوبات شورای عالی در این دهه عبارتند از:

تصویب و ابلاغ نقشه‌ی جامع علمی کشور، مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای، شاخص‌های ارزیابی علم و فناوری، راهکارهای اجرایی ارتقاء علم و فناوری کشور، تشکیل هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره، شاخص‌های ارزیابی آموزش عالی، اساسنامه بنیاد ملی نخبگان، طرح جامع توسعه فرهنگ نماز، اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاست‌های تحکیم خانواده، سیاست‌ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو، تشکیل مرکز مطالعات راهبردی، تشکیل شوراهای تخصصی، نقشه مهندسی فرهنگی کشور، تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، راهبردهای زیست فناوری، لزوم پیش‌بینی پیوست فرهنگی برای طرح‌های کلان اقتصادی و فرهنگی، سیاست‌ها و ضوابط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام «ISC»، اصول حاکم بر سیاست‌های کلی برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی سیاسی و اقتصادی برنامه پنجم توسعه، موافقت با تأسیس پارک زیست فناوری، راهبردها و راهکارهای مقابله با آثار منفی شبکه‌های ماهواره‌ای، واگذاری تصویب رشته‌های حوزوی و علوم انسانی به شورای گسترش حوزه‌های علمیه، اعتبار و نحوه‌ی امتیاز علمی به مجلات و تأسیس انجمن‌ها و قطب‌های علمی و... در حوزه‌های علمیه، اصول حاکم بر آیین‌نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی، تأسیس بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، بومی‌گزینی در آموزش عالی.

۶- دور جدید فعالیت‌های شورای عالی، دوره کار، تلاش، جدیت بیشتر و دوره‌ی کمال شورا

با روی کار آمدن دولت نهم و انتخاب دبیر جدید شورا، سرفصل جدیدی از برنامه‌ریزی، تلاش و کار در شورا رقم خورد و تجربه یک روند تکاملی آغاز شد. در این دوره؛ دبیرخانه شورای عالی ضمن ساماندهی امور دبیرخانه و راه‌اندازی شوراهای تخصصی و ارتباط با نخبگان و صاحب‌نظران و مراکز حوزوی و دانشگاهی؛ از یک سو عقبه‌ی علمی و تخصصی گسترده‌ای را برای تصمیمات شورا فراهم نمود و از سوی دیگر با برقراری ارتباط گسترده با نهادها، دستگاه‌ها و سازمان‌های مختلف علمی، فرهنگی و اجرایی به عنوان خط مقدم اجرایی تصمیمات شورا، گام‌های زیادی را برای اجرایی نمودن مصوبات شورا برداشته است. خوشبختانه این اقدامات و فعالیت‌ها موجب خرسندی مقام معظم رهبری نیز شده است که در ذیل به فزاینده‌ی از گفتارهای معظم له در این خصوص اشاره می‌شود:

۷- فرازهایی از گفتارهای مقام معظم رهبری در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال‌های ۸۶ و ۹۰

• در این دو، سه سال اخیر، بین کسانی که ما از آنها نظر خواستیم و نظر دادند، اجماعی است که کار و تحرک و جدیت شورا خیلی بیشتر از گذشته است و این هم جای شکرگزاری است. الان خوشبختانه شورا از گذشته فعال‌تر است و در همان جهتی که مورد نظر است؛ تصمیم‌گیری می‌کند.

• من بالخصوص مطلع هستم که آقای رئیس جمهور در این شورا با جدیت شرکت می‌کنند و از نظراتی هم که اظهار کردند، این بر می‌آید. از ایشان تشکر می‌کنم.

• همچنین از دبیر محترم شورا، آقای دکتر مخبر که خوشبختانه در دبیرخانه هم کارهای خوب و وسیعی انجام گرفته، تشکر می‌کنم. (۱۳۸۶/۹/۱۷)

• از تلاش‌ها و اقدامات بسیار خوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، دبیرخانه و شوراهای تابعه تشکر و قدردانی می‌کنم.

• انسان لذت می‌برد که تحرکی در وضع نخبگان برتر نظام در مهمترین عرصه حیاتی ما «فرهنگ» وجود دارد.

• از یکایک اعضای شورای عالی، دبیرخانه و کسانی که در دبیرخانه کار می‌کنند، تشکر می‌کنم و انشاءالله هم موفق باشند.

• کارهای خوبی انجام گرفته است، مثل نقشه جامع علمی، که مؤده دادند تلاش‌هایی برای اجرایی کردن آن در جریان است که انشاءالله این کار باید پیش برود.

• شورای عالی انقلاب فرهنگی روز به روز تکمیل شده است. الان شورا کامل‌تر، قوی‌تر، مجرب‌تر، پخته‌تر و در زمینه کارها گسترده‌تر و وسیع‌تر شده است و لازم است این نقش؛ جدی گرفته شود. (۹۰/۳/۲۳)

۸- شوراهای اقماری شورای عالی انقلاب فرهنگی

۸.۱. شورای معین

براساس ماده (۲۰) آیین‌نامه داخلی شورای عالی انقلاب فرهنگی، به‌منظور بهینه‌سازی و بهره‌مندی بیشتر از جلسات شورای عالی انقلاب فرهنگی و تمرکز زمان جلسات این شورا به مسائل اساسی و سیاستگذاری کلان در اهم مسائل و موضوعات فرهنگی و علمی، شورایی با عنوان «شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی» مرکب از تمامی اعضای شورای عالی و رئیس کمیسیون مشورتی، به استثنای رؤسای قوای سه‌گانه و آن دسته از اعضای شورا که رسماً اجازه عدم حضور دارند، تشکیل می‌شود. وظیفه‌ی شورای مزبور، بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص موضوعاتی است که از طرف شورای عالی به این شورا محول می‌شود.

بر اساس مفاد این آیین‌نامه، مصوبات شورای معین، ظرف مدت دو هفته بعد از اعلام وصول در شورای عالی و در صورت عدم اعتراض از طرف حداقل ۳ نفر از اعضای شورای عالی، مصوب تلقی خواهد شد. آن دسته از مصوبات شورای معین که تصویب نهایی آن از سوی شورای عالی به این شورا تفویض شده باشد، بدون نیاز به گذشت مدت دو هفته، مصوب تلقی می‌شود.

۸.۲. شورای فرهنگ عمومی

به‌منظور سیاستگذاری، هدایت و نظارت بر فرهنگ عمومی کشور، شورای فرهنگ عمومی زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود.

اهم وظایف:

۱. تجزیه و تحلیل شرایط و جریانات فرهنگی جهان و تبیین تأثیر کانون‌ها و ابزارهای مهم در این زمینه و اتخاذ تدابیر مناسب و ارائه گزارش تحلیلی جامع به شورای عالی.
 ۲. بررسی و تحلیل شرایط و جریانات فرهنگی کشور و سنجش نظام ارزشی جامعه به‌منظور تعیین نقاط قوت و ضعف فرهنگی و ارائه راه‌حل‌های مناسب.
 ۳. برنامه‌ریزی و هدایت فرهنگ عمومی کشور به‌منظور تحقق اهداف و اجرای سیاست‌های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.
 ۴. تهیه و تدوین طرح‌هایی برای هماهنگ کردن کوشش‌های فرهنگی و هنری و تبلیغی در سازمان‌ها و مراکز رسمی فرهنگی و هنری.
 ۵. فراهم کردن زمینه کاری و هماهنگی دستگاه‌های دولتی در اجرای آن بخش از وظایف آنها که راجع به گسترش، ارتقا و تعمیق فرهنگ عمومی است.
 ۶. بررسی آثار فرهنگی مترتب بر سیاست‌ها و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی به‌منظور اطمینان از همسویی و عدم مغایرت آنها با اصول سیاست فرهنگی کشور.
- گستره‌ی مصوبات شورای فرهنگ عمومی، شامل تأسیس نهادها و سازمان‌های فرهنگی، شوراها، بیانیه‌ها، مناسبت‌های فرهنگی و آیین‌نامه‌های فرهنگی است.

۸.۳. شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی

یکی از اساسی‌ترین دغدغه‌های مسئولان نظام و مردم متدین و انقلابی، اسلامی شدن مراکز آموزشی در تمام عرصه‌های فرهنگی از آغاز انقلاب اسلامی بوده است؛ به‌گونه‌ای که هدف اولیه انقلاب فرهنگی به این موضوع اساسی اختصاص دارد. شورای عالی در ادامه فعالیت ستاد انقلاب فرهنگی و به دور از هیاهوهای سیاسی و با آگاهی از حساسیت‌های مربوط به این حوزه، به تشکیل شورایی تخصصی به نام «شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی» در کنار شورای عالی اقدام نمود.

اهم وظایف:

۱. تدوین و ارائه پیشنهاد سیاست‌های مرتبط با اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۲. تدوین راهبردهای مناسب برای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی بر مبنای یافته‌های موجود و پژوهش‌های نوین.
۳. ارائه طرح‌ها و پیشنهاد‌های اساسی مؤثر در اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۴. نظارت بر اجرای صحیح مصوبات مربوط به اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی.
۵. ارائه گزارش پیشرفت روند اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی حداقل هر شش ماه یک بار به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۸.۴. شورای هنر

هنر یکی از مهم‌ترین ابزارهای هدایت فرهنگی جامعه می‌باشد. به دلیل حساسیت این عرصه و نیاز به تخصص‌های ویژه در آن، تشکیل شورای هنر ضروری می‌نمود. بنا بر گستره تأثیرگذاری هنر در عرصه فرهنگ، شورای هنر به مثابه بازویی تخصصی در بررسی و کارشناسی راهبردهای حوزه هنر محسوب می‌گردد.

اهم وظایف:

۱. تدوین سیاست‌های کلان هنری جمهوری اسلامی ایران برای پیشنهاد به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۲. پیشنهاد سیاست‌ها و راهکارها در حوزه‌های مختلف هنری.
۳. تقویت ارتباط و هماهنگی میان بخش‌های تولیدی، اجرایی و علمی هنر.
۴. تعیین سیاست‌های معرفی و ترویج هنرهای بومی و محلی.
۵. حمایت از پژوهش‌های دینی، فلسفی و عرفانی درباره مبانی هنر و استفاده کاربردی از نتایج این پژوهش‌ها در تولید آثار هنری، معماری و شهرسازی.
۶. تصویب اساسنامه بنیادها و نهادهای هنری در سطح ملی که از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی ارجاع می‌شود.
۷. ارزیابی گزارش سالانه فعالیت‌های هنری کشور و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۸. تبیین نقش کاربردی هنر و تدوین و پیشنهاد سیاست‌های مربوط به آن.

۸.۵. شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و خانواده

توجه ویژه شورای عالی انقلاب فرهنگی به حوزه مسائل زنان و خانواده به دلیل ضرورت دوری از افراط و تفریط‌هایی است که در دنیای امروز در سطوح داخلی و بین‌المللی بیش از همه اقشار؛ نسبت به حقوق زنان روا داشته می‌شود. لزوم نگاهی متعادل در باب حقوق و تکالیف زنان به همراه همه‌جانبه‌نگری در سیاستگذاری امور بانوان و خانواده از ضرورت‌های تشکیل این شورا است.

اهم وظایف:

۱. تدوین سیاست‌های لازم به منظور ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و تسریع در بازیابی ارزش و کرامت انسانی و تأمین حقوق همه‌جانبه زنان بر پایه موازین اصیل اسلام و تدوین الگوهای مناسب.
۲. تدوین و پیشنهاد سیاست‌های لازم به منظور شناخت ویژگی‌های مثبت فرهنگ اقوام و مقابله با تضعیف آن، همچنین ریشه‌یابی و مقابله با مظاهر منحط فرهنگ‌های بیگانه و انحرافات اخلاقی و نیز زدودن بقایای بینش‌های متحجر که به نام مذهب بر جامعه بانوان تحمیل شده است.

۳. تدوین سیاست‌های لازم، برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی در برنامه‌های پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی برای تقویت هرچه بیش‌تر نهاد مقدس خانواده.
۴. تدوین سیاست‌های لازم، برنامه‌ریزی و ایجاد هماهنگی در برنامه‌های پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی برای استفاده بهتر دختران و بانوان به شکل هماهنگ با اعضای خانواده از اوقات فراغت خود.
۵. تهیه طرح‌هایی برای ارتقاء سطح آگاهی‌های عمومی و سوادآموزی و بررسی سیاست‌ها و شیوه‌های مناسب در زمینه‌های آموزش و پرورش و تحصیلات عالی زنان.
۶. بررسی زمینه مشارکت زنان در فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و هنری و بررسی نحوه رفع مشکلات و موانع موجود در راه گسترش این گونه فعالیت‌ها.
۷. بررسی و تدوین طرح‌های مناسب برای حل مشکلات زنان و فرزندان بی‌سرپرست و حمایت از آنها و همچنین بررسی وضع و شرایط شغلی این بانوان با رعایت مصالح خانواده.
۸. اتخاذ تدابیری برای هماهنگ کردن فعالیت‌های مراکز و سازمان‌های فعال در امور فرهنگی و اجتماعی زنان و ارائه طرح و پیشنهاد به شورای عالی انقلاب فرهنگی به هنگام نیاز.
۹. پیشنهاد تحقیق در مسائل مهم فرهنگی و اجتماعی زنان به اشخاص و مراکز صلاحیت‌دار و حمایت از نظریه‌پردازان، متفکران و دانشمندان مسلمانی که به تبیین دیدگاه‌های اسلامی در زمینه‌ی خانواده و اجتماع می‌پردازند.
۱۰. مطالعه و ارزیابی مستمر وضع فرهنگی و اجتماعی زنان و خانواده و تهیه گزارش سالانه.
۱۱. برنامه‌ریزی برای توسعه مناسبات فرهنگی با جوامع و نهضت‌های انقلابی زنان و خانواده در کشورهای دیگر به‌خصوص کشورهای اسلامی.

۸.۶. شورای توسعه فرهنگ قرآنی

منشور توسعه فرهنگ قرآنی با هدف ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های دولتی، مؤسسات و گروه‌های فعال غیردولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقاء فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی، تقویت ایمان و اعتقاد به قرآن کریم و تمسک به تعالیم آن، تعمیق معرفت و تعمیم فهم و درک قرآن کریم، ارتقاء التزام عملی به قرآن کریم در ابعاد فردی و اجتماعی، تحقق فرهنگ قرآنی در نظام مدیریت، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور و تقویت و گسترش انس با قرآن کریم در اقشار مختلف جامعه تصویب و ابلاغ شده است. برای اجرایی کردن مفاد این منشور؛ شورایی به نام «شورای توسعه فرهنگ قرآنی» تشکیل شده است.

اهم وظایف:

۱. تهیه و تصویب شاخص‌های توسعه فرهنگ قرآنی و تصویب شاخص‌های ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های قرآنی.
۲. بررسی و پیشنهاد چگونگی حاکم کردن اصول و مبانی قرآنی در برنامه‌های توسعه بلندمدت و میان‌مدت کشور به سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر.
۳. بررسی و بازنگری مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌های دولتی و عمومی، شوراها و ستادها و سایر مجامع قرآنی و ارائه به شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌منظور تصویب.
۴. زمینه‌سازی و پیگیری تحقق رهنمودها و مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه قرآن کریم.
۵. ایجاد سازوکارهای لازم برای هماهنگی و تعامل مؤثر در زمینه فعالیت‌های قرآنی.
۶. تأیید طرح‌ها و برنامه‌های ملی و فرابخشی در توسعه فرهنگ قرآنی.
۷. اتخاذ تدابیر لازم برای توانمندسازی و جلب مشارکت بخش مردمی و تقویت نقش حمایتی دولت در جهت توسعه فرهنگ قرآنی.
۸. اتخاذ تدابیر لازم برای گسترش فرهنگ وقف در امور قرآنی و بهره‌گیری حداکثری از موقوفات کشور در این زمینه.
۹. ارزیابی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی.

۱۰. شناسایی نیازها، محدودیت‌ها و موانع توسعه فرهنگ قرآنی و استفاده از ظرفیت‌ها برای رفع آنها از طریق مراجع ذیربط در داخل و خارج از کشور.

۱۱. تدوین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های کلان بودجه فعالیت‌های قرآنی و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۱۲. برنامه‌ریزی برای تأمین و توسعه منابع انسانی مورد نیاز حوزه‌های مختلف امور قرآنی و کیفیت بخشی منابع انسانی موجود.

۱۳. برنامه‌ریزی لازم برای طراحی سامانه‌های آماری و شبکه‌های اطلاع‌رسانی امور قرآنی.

۸.۷. شورای تخصصی و ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور

رهنمودهای مقام معظم رهبری در سال‌های اخیر درباره جنبش نرم‌افزاری، تولید علم و نقشه جامع علمی کشور، مهمترین محرک و مشوق در تدوین و تنظیم این نقشه بوده است.

معظم‌له در ابتدای سال ۱۳۸۶ درخصوص مطالبات خویش از شورای عالی انقلاب فرهنگی بر لزوم تعریف نقشه جامع علمی کشور و تهیه آن توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تأکید نموده و خواهان انجام تدوین نقشه بدون تأخیر و به صورت عمیق، جامع و کامل شدند.

سرانجام؛ نقشه جامع علمی کشور با مشارکت بیش از ۲۰۰۰ نفر از اساتید و صاحب‌نظران دانشگاهی و حوزوی و صرف بیش از ۳۰۰.۰۰۰ نفر ساعت کار در کمیته‌های کارشناسی و کارگروه‌های تخصصی دیگر و بیش از ۷۰۰ نفر ساعت کار در جلسات کمیته نهایی‌سازی و با اعمال نظر نهایی اعضای کمیته منتخب و تلاش شبانه‌روزی و هوشمندانه کارشناسان و صاحب‌نظران برجسته کشور؛ تهیه و در دیماه ۱۳۸۹ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

هم اکنون براساس بند «ب» فصل پنجم نقشه، «ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور» تشکیل و اقدامات لازم برای اجرایی کردن آن در حال انجام است.

اهداف تدوین نقشه جامع علمی کشور

۱. حاکمیت بینش توحیدی بر تمامی عرصه‌های حیات فردی و اجتماعی و ارتقاء فرهنگ دینی در جامعه

۲. تربیت انسان‌های توانا، خردمند، سالم، خلاق، آزاده و دارای اعتماد به نفس.

۳. ایجاد جامعه‌ای فضیلت‌مدار، عدالت‌محور، آزاد و امن.

۴. تثبیت رویکرد راهبردی، آینده‌نگر و برنامه‌مدار در عرصه سیاست‌گذاری‌ها.

۵. رفع نیازهای اساسی کشور در جهت حفظ استقلال و تأمین خودکفایی آن، با توجه به امکانات و مزیت‌های بومی.

۶. بومی‌سازی دانش و فناوری و تجاری‌سازی محصولات آنها.

۷. گسترش مرزهای دانش و مرزشکنی در علوم و فناوری‌ها، به‌ویژه علوم انسانی و علوم پایه و حرکت به سوی پیشتازی در علم و فناوری.

۸.۸. شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی

به دنبال تأکید مقام معظم رهبری بر تحول بنیادین نظام آموزشی کشور اعم از آموزش و پرورش و آموزش عالی؛ «شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی» در سال ۱۳۸۶ باتصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل گردید تا به بررسی و تدوین سند راهبردی تحول تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران و بررسی سند راهبردی علوم شناختی و بررسی فلسفه تعلیم و تربیت بپردازد.

اهم وظایف:

۱. تعیین اصول پایه‌ای نظری، ارزشی و جهت‌گیری‌های اساسی تحول و نوسازی نظام آموزشی.

۲. مدیریت تحول و نوسازی نظام آموزشی.

۳. نظارت بر تحقق تحول و نوسازی نظام آموزشی.
۴. بررسی فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت تصویب نهایی.
۵. بررسی و تصویب جهت‌گیری‌های اساسی تحول و نوسازی نظام آموزشی.
۶. تصویب نقشه راه برای تحول نظام آموزشی کشور.
۷. پیشنهاد ایجاد تسهیلات، تأمین الزامات و رفع موانع برای تحقق برنامه‌های تحولی نظام آموزشی کشور.
۸. تعیین شاخص‌ها، پیشنهادها و برنامه‌های تحولی وزارتخانه‌ها براساس فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران و بررسی و تصویب آنها.
۹. نظارت عالی بر اجرای برنامه‌های تحولی نظام آموزشی کشور.

۸.۹. شورای تخصصی مهندسی فرهنگی

موضوع مهندسی فرهنگی که از سال‌ها قبل مورد تأکید مقام معظم رهبری بوده است، در دور جدید فعالیت شورای عالی در تاریخ ۸۵/۱۰/۲۱ با برگزاری اولین همایش ملی مهندسی فرهنگی با هدف: تولید ادبیات مهندسی فرهنگی، جلب مشارکت و اندیشه‌ورزی نخبگان، تبدیل مقوله مهندسی فرهنگی به گفتمان رایج در سطح جامعه؛ در کانون اهتمام دبیرخانه شورای عالی قرار گرفت. ره‌آورد این همایش تولید بیش از ۳۰۰۰ صفحه ادبیات مربوط به ابعاد مختلف مهندسی فرهنگی بود که برای اولین بار صورت پذیرفته و نتایج آن در زمینه‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. در ادامه؛ پس از صدور احکام جدید اعضای شورای عالی، برای عملیاتی کردن این امر و تهیه نقشه مهندسی فرهنگی کشور، موضوع در صحن شورای عالی مطرح و براساس مصوبه مورخ ۸۶/۲/۲۵ شورای عالی، شورای مهندسی فرهنگی تشکیل شد.

شورای مهندسی فرهنگی پس از تعیین اعضا، نسبت به تعیین سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های اصلی و تصویب تعاریف و مفاهیم کلیدی درخصوص مهندسی فرهنگی به ریاست دبیر شورای عالی، همت خود را بر نحوه طراحی و ترسیم نقشه مهندسی فرهنگی کشور متمرکز نمود و در این راستا نظامنامه تدوین نقشه مهندسی فرهنگی را به تصویب رساند.

هم اکنون در کنار رصد مداوم موضوعات و مسائل فرهنگی و همچنین اعمال مهندسی فرهنگی در خصوص برخی از موضوعات و مسائل، نسخه کامل نقشه جامع مهندسی فرهنگی کشور تهیه شده است که بخش‌های اصلی آن در شورای مذکور به تصویب رسیده است که به‌زودی در دستور کار شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار خواهد گرفت.

۸.۱۰. شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه‌ی ۸۸/۷/۲۱ تشکیل «شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی» را تصویب نمود. این شورا هم اکنون با مأموریت ایجاد تحول در علوم انسانی براساس معارف اسلامی و شرح وظایف زیر در حال فعالیت است.

اهم وظایف:

۱. تدوین و تصویب اولویت‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های مناسب آموزشی و پژوهشی در دو سطح آموزش عالی و آموزش و پرورش.
۲. نظارت راهبردی و مؤثر بر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی نهادهای فعال در حوزه علوم انسانی و اتخاذ تدابیر لازم برای ارزیابی، آسیب‌شناسی و اصلاح ساختارها، محتوا، فرایندها، ضوابط و آیین‌نامه‌های مربوطه.
۳. اتخاذ تدابیر لازم برای تقویت آموزش و پژوهش در سطح نهادهای علمی و تربیت نیروی انسانی مستعد به ویژه استاد.
۴. تدوین ضوابط لازم برای منطقی و متوازن ساختن کمیّت پذیرش دانشجوی، به ویژه در رشته‌های مهم علوم انسانی براساس استانداردهای مصوب شامل میزان کارآمدی، ظرفیت‌های اشتغال مفید در کشور و تناسب با مبانی نظری اسلامی و فرهنگ اسلامی - ایرانی.
۵. برنامه‌ریزی برای تقویت تولید علم و نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی.
۶. طراحی و ایجاد یک نظام منسجم برای انتشار و ترویج آثار مناسب در حوزه علوم انسانی با هدف ارائه به مخاطبین و استفاده‌کنندگان این آثار.

۷. ارائه راهکارهای مناسب برای حمایت مؤثر از پروژه‌های اساسی و تحقیقات و تولیدات زیربنایی و نیز اندیشمندان و نهادهای فعال در جهت ارتقاء علوم انسانی.

۸. فراهم کردن سازوکارهای لازم برای فعالیتهای علمی مشترک میان دانشگاه و حوزه در علوم انسانی از قبیل قطب‌ها و ...

۹. نهادینه‌سازی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در علوم انسانی و معارف اسلامی در دانشگاه و حوزه، با مشارکت هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در جهت مواجهه انتقادی با علوم انسانی ترجمه‌ای.

۱۰. برنامه‌ریزی برای تولید منابع علوم انسانی و معرفی آن در صحنه‌های بین‌المللی.

۸.۱۱. شورای تخصصی حوزوی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جهت تقویت ارتباط خود با مراجع عظام تقلید، علما و حوزه علمیه و استفاده از توانایی‌ها و ظرفیتهای ایشان، اقدام به راه‌اندازی کمیسیون حوزوی دبیرخانه‌ی شورای عالی در قم نمود. این کمیسیون که در سال ۱۳۸۶ تشکیل شد؛ با اقدامات مؤثر خود توانست ارتقاء یافته و به شورای تخصصی حوزوی تبدیل گردد تا با همکاری حوزه‌های علمیه و به‌خصوص شورای عالی حوزه‌ی علمیه قم مأموریت و اهداف فرهنگی مورد نظر را به پیش برد.

اهم وظایف:

۱. شناخت و معرفی قابلیت‌ها و ظرفیتهای حوزه‌ی علمیه و بهره‌گیری از آنها به‌منظور سیاستگذاری و برنامه‌ریزی علمی برای مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و رصد فرهنگی کشور.

۲. شناخت و معرفی نیازهای فکری و معرفتی در حوزه‌ی دین برای تهیه طرح‌های مطالعاتی و پاسخگویی به آنها از سوی مراکز حوزوی.

۳. پیشنهاد سیاست‌های لازم برای رشد و تقویت باورها و گرایش‌های دینی و معنوی در کشور.

۴. ارائه طرح و پیشنهاد در راستای تحقق اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی و اصول سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عرصه مسائل دینی.

۵. شناسایی حساسیت‌ها و دغدغه‌های حوزه علمیه و مراجع عظام و شورای عالی حوزه و تهیه طرح‌های مرتبط با مسائل و مشکلات حوزه‌های علمیه.

۶. بررسی و پیشنهاد سیاست‌های حضور فعال فرهنگی - دینی در عرصه بین‌الملل.

۸.۱۲. هیأت نظارت و بازرسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی از همان ابتدای شکل‌گیری خود، سازوکار نظارت بر اجرای مصوبات و بازرسی از دستگاه‌های مجری را طراحی و در قالب «هیأت نظارت و بازرسی» تصویب نمود. این هیأت، براساس مصوبه جلسه‌ی ۲۸ مورخ ۶۴/۴/۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به‌منظور مراقبت از جریان صحیح و سالم انقلاب فرهنگی و رسیدگی به مسائل و مشکلاتی که در طی بسط و پیشرفت آن پیش می‌آید، تشکیل شد.

اهم وظایف:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و پی‌گیری اجرای آن.

۲. بررسی سالانه مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی و تکمیلی به‌منظور بهبود فرآیند اجرا و ارتقای میزان تأثیرگذاری آنها.

۳. تهیه اطلاعات لازم درباره‌ی افرادی که صلاحیت آنها باید به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد (به استثنای رؤسای دانشگاه‌ها).

۴. حل اختلافات ناشی از اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در دستگاه‌های فرهنگی کشور با درخواست آنها.

۵. رسیدگی به شکایاتی که از دستگاه‌های فرهنگی کشور و یا درخصوص مسائل فرهنگی جامعه از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی و یا رئیس آن ارجاع می‌شود؛ با در نظر گرفتن شأن و جایگاه شورای عالی.

۸.۱۳. هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی

هیأت نظارت و ارزیابی فرهنگی و علمی در سال ۱۳۷۹ بر اساس وظایف شورای عالی انقلاب تشکیل شد. هدف‌های ارزیابی وضع فرهنگی و علمی کشور در ماده‌ی (۱) آیین‌نامه‌ی این هیأت بدین شرح تعیین شده است:

۱. نیل به تصویر واقعی از وضعیت فرهنگی و علمی کشور در قالب گزارش‌های سالانه به منظور اطلاع مردم و مسئولان از موقعیت و روند فرهنگی و علمی کشور در عرصه داخلی و بین‌المللی.

۲. تشویق و ترغیب دست‌اندرکاران امور فرهنگی و علمی جمهوری اسلامی ایران و ایجاد رقابت مثبت و سازنده در انجام وظایف.

۳. پیشنهاد راهکارهای مناسب به شورای عالی انقلاب فرهنگی برای رفع مشکلات و ارتقای معیارهای فرهنگی و علمی.

۴. ایجاد نظام هماهنگ ارزیابی فرهنگی و علمی با استفاده از همه تجارب و امکانات موجود کشور.

گستره‌ی ارزیابی شامل فعالیت‌های دولتی و غیردولتی در عرصه فرهنگی و علمی و در بخش‌های زیر صورت می‌پذیرد: تعلیم و تربیت، علم و فناوری، فرهنگ و هنر و ارتباطات

سطوح ارزیابی، به دو سطح کلان و خرد به شرح ذیل تفکیک شده است:

ارزیابی کلان: در این سطح؛ وضع فرهنگی، علمی، آموزشی و پژوهشی کشور در مقیاس ملی ارزیابی می‌شود و وضعیت هر یک از بخش‌ها (تعلیم و تربیت، علم و فناوری، فرهنگ و ارتباطات) به صورت کلی و فراتر از دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط به آن بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. این ارزیابی باید روند بخش‌های مذکور و موقعیت نسبی هر یک را در عرصه بین‌المللی معین کند.

ارزیابی خرد: در این سطح؛ وضعیت دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط به هر بخش و در مقایسه با هم؛ ارزیابی می‌شود. این ارزیابی باید در نهایت به رتبه‌بندی دستگاه‌ها و سازمان‌های مشابه منجر گردد.

۸.۱۴. هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور

با توجه به جایگاه رفیع علم و دانش در فرهنگ اسلامی و ضرورت حفظ شأن و قداست والای محیط‌های آموزش عالی کشور و نظر به نقش محوری و سازنده اعضای هیأت علمی و لزوم بهره‌وری از استادان فرهیخته، کارآمد و مؤمن به آرمان‌های انقلاب اسلامی و برای ایجاد وحدت رویه در بررسی صلاحیت‌های داوطلبان عضویت در هیأت علمی، هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل گردید.

اهم وظایف هیأت عالی جذب عبارتند از:

۱. اتخاذ سازوکار واحد در هیأت‌های اجرایی جذب برای ایجاد انسجام، وحدت رویه و توانمندی و پویایی دانشگاه‌ها.

۲. نظارت مستمر بر اجرای صحیح ضوابط و مقررات جذب هیأت علمی در تمامی سطوح.

۳. بررسی و بازنگری کلیه سیاست‌ها و ضوابط مربوط به جذب هیأت علمی به منظور پیشنهاد به شورای عالی انقلاب فرهنگی و تدوین دستورالعمل اجرایی مربوط به جذب عضو هیأت علمی برای تصویب به شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی.

۴. تعریف ساختار سازمانی و شرح وظایف هیأت مرکزی جذب وزارتین و هیأت‌های اجرایی جذب و ایجاد تعامل تعریف شده بین آنها.

۵. تدوین دوره‌های آموزش بدو و حین خدمت با هدف توانمندسازی اعضای هیأت علمی و نظارت بر حسن انجام آن.

۶. برگزاری سمینارها و کارگاه‌های توجیهی برای عناصر هیأت‌های اجرایی جذب.

۷. رسیدگی به شکایات و سایر امور محوله از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۸. بررسی گزارش عملکرد سالانه هیأت مرکزی جذب وزارتین و هیأت‌های اجرایی جذب و ارائه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

۸.۱۵. هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره

شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل؛ هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی) را با اهداف زیر تصویب کرد.

اهداف:

۱. حمایت ویژه از مباحثات روشمند و قابل داوری و تبدیل آن به تجربه انباشته و جمع‌بندی شده.
۲. زمینه‌سازی ویژه برای نهضت تولید و عرضه نظریه اسلامی در علوم انسانی.
۳. علمی کردن مجادلات و تخصصی کردن گفتگوهای فرهنگی و ایجاد فرصت رسمی، علمی و قانونی برای عرضه ایده‌ها و نقد و کالبد شکافی آنها.
۴. نهادینه سازی آزادی اندیشه و بیان و امکان تبادل آرای علمی با رعایت اخلاق و منطق گفتگو و قانون اساسی.
۵. کاستن از تنش‌ها و بحران‌های فرهنگی و مهار غوغا سالاری، عوام‌زدگی و عوام‌فریبی در مباحث فرهنگی و دینی در سطح دانشگاه.
۶. تشویق نخبگان و مراکز علمی کشور به ارائه نظریات پژوهشی و تولید نظریه در علوم انسانی با اتکا به مبانی اسلامی به‌منظور خروج از جزم‌های ترجمه‌ای و وارداتی و نیز تحجر و قشری‌گری.
۷. پاسخگویی به نیازهای فکری و معرفتی و اطلاع‌رسانی در مسائل علمی و فرهنگی مورد توجه دانشگاهیان.
۸. شفاف‌سازی محل نزاع و ابهام در جبهه‌بندی‌های فکری و فرهنگی و جمع‌بندی علمی مباحث مهم به‌منظور رشد فرهنگی جامعه.

۸.۱۶. کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

بنابر مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران تشکیل شد.

اهداف:

۱. ایجاد زمینه‌های لازم برای گسترش و ترویج فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.
۲. ایجاد هماهنگی لازم بین دست‌اندرکاران امور فرهنگی و آموزشی در جهت تحقق اهداف یاد شده.
۳. ارائه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی به‌منظور گسترش فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.
۴. تهیه و تنظیم، تصویب و ارائه متون آموزشی برای مقاطع مختلف تحصیلی.
۵. تعیین اولویت‌ها در بحث‌های پژوهشی مرتبط با فرهنگ و تمدن اسلام و ایران.

۸.۱۷. کارگروه مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی

به‌منظور هماهنگی و مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی، کارگروهی تحت عنوان «مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی کشور» زیر نظر شورای عالی با عضویت جمعی از اعضاء شورای عالی انقلاب فرهنگی و صاحب نظران تشکیل گردید.

این کارگروه فعالیت خود را از تیر ماه سال ۱۳۸۶ آغاز و تاکنون با برگزاری جلسات و نشست‌های متعدد به بحث و بررسی پیرامون وظایف دستگاه‌های فرهنگی کشور و مسائل مختلف آن پرداخته است.

فلسفه وجودی این کارگروه، نظم‌دهی و انسجام‌بخشی به مجموعه فعالیت‌های فرهنگی دستگاه‌های مختلف فرهنگی اعم از دولتی، نیمه‌دولتی و غیردولتی می‌باشد.

وظایف مصوب کارگروه مذکور عبارتند از:

۱. بررسی و ارزیابی جامعیت وظایف تعیین شده برای دستگاه‌های فرهنگی کشور در تحقق اهداف چشم‌انداز.
۲. بررسی آسیب‌شناسی عملکرد مجموعه دستگاه‌های فرهنگی کشور، به عنوان یک نظام واحد و تعیین تعارض، تداخل، موازی‌کاری و پراکنده‌کاری در انجام فعالیت‌های فرهنگی.
۳. تعیین کارکردهای اصلی هر یک از دستگاه‌های فرهنگی کشور.
۴. تعیین راه‌های ارتقاء مدیریت فرهنگی و دستگاه‌های فرهنگی کشور.
۵. اتخاذ تدابیر لازم برای تدقیق وظایف هر دستگاه و جلوگیری از کارهای موازی و ایجاد تعامل سازنده بین دستگاه‌ها.
۶. ساماندهی روابط دولت با دستگاه‌های فرهنگی دولتی و غیردولتی و توسعه فعالیت‌های فرهنگی و دینی دستگاه‌های غیردولتی.
۷. بازنگری شرح وظایف و عملکرد دستگاه‌های فرهنگی به منظور تعالی و افزایش اثربخشی فعالیت‌های آنها.
۸. بررسی و تعیین چگونگی مدیریت کلان امور فرهنگی کشور.
۹. بررسی، ارزیابی و اصلاح میزان تأثیرگذاری هر یک از دستگاه‌های فرهنگی کشور در تحقق اهداف چشم‌انداز کشور.
۱۰. آسیب‌شناسی اجرای مصوبات موجود شورای عالی انقلاب فرهنگی.
۱۱. بازنگری، اصلاح و تدوین نظام‌نامه اجرای مناسب برای اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و سامان‌دهی سازوکار لازم برای پیگیری.
۱۲. آسیب‌شناسی نظام موجود پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات.
۱۳. بازنگری و اصلاح نظام پیگیری و نظارت بر اجرای مصوبات و تهیه سازوکار برای پیگیری نظارت کارآمد.
۱۴. تعیین نقش و وظیفه هر یک از دستگاه‌های نظارتی کشور در نظارت راهبردی مصوبات و چگونگی تعامل آنها با یکدیگر و با شورای عالی انقلاب فرهنگی در انجام این وظیفه.

۹- آثار و نتایج مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

۹.۱. حفظ و گسترش زبان و ادب فارسی

شورای عالی انقلاب فرهنگی با تشکیل شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، بنیاد سعدی و دیگر مصوبات خود نقش بسیار حیاتی و مهمی در حفظ و گسترش زبان و ادب فارسی در داخل و خارج از کشور ایفا کرده است.

۹.۲. توجه ویژه به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران

با تشکیل کمیته فرهنگ و تمدن اسلام و ایران توسط شورای عالی، فعالیت‌های گسترده‌ای در حوزه‌ی فرهنگ و تمدن صورت پذیرفته است. درج مطالب مربوط به فرهنگ و تمدن اسلام و ایران و مشخصات مفاخر و مشاهیر ایران و اسلام در کتب درسی مدارس و دانشگاه‌ها، ترجمه و تألیف چندین کتاب، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای تربیت اساتید در این حوزه، تأسیس دانشکده تخصصی طب سنتی، داروسازی سنتی و اخلاق پزشکی، طراحی و تأسیس موزه تاریخ علم و... از جمله این فعالیت‌هاست.

۹.۳. تعیین جهت‌گیری‌های کلان برای دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله

شورای عالی انقلاب فرهنگی با تدوین و تصویب نقشه جامع علمی کشور، نقشه مهندسی فرهنگی کشور و سند تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور، جهت‌گیری کلان و خط‌مشی‌های نظام آموزشی، علمی و فرهنگی کشور را برای دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور ترسیم کرده است.

۹.۴. احیای نقش فرهنگ در اداره امور کشور

ورود شورای عالی به عرصه‌هایی همچون: تدوین نقشه‌های جامع علمی و فرهنگی و آموزشی کشور، نظام برنامه‌ریزی پنج ساله، نظام بودجه‌ریزی سالیانه، مدیریت کلان دستگاه‌های فرهنگی و... و لحاظ کردن سازوکار اجرایی شدن مصوبات شورا، باعث شده است تا جایگاه بخش فرهنگ در نظام و گفتمان تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی تا حد زیادی احیاء و ارتقاء یابد. بدیهی است با تصویب و اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور، به این مهم بیش از گذشته پرداخته خواهد شد.

۹.۵. سامان‌دهی، توسعه و ترویج فرهنگ قرآنی

هم‌اکنون شورای تخصصی فرهنگ قرآنی به عنوان یکی از واحدهای شورای عالی انقلاب فرهنگی، محور اصلی سامان‌دهی، توسعه و ترویج فرهنگ قرآنی در سطح کلان است و اقدامات خوبی را در جهت ساماندهی نهادها و بخش‌های مختلف قرآنی کشور و تعیین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های آنها در راستای رسیدن به اهداف قرآنی نظام جمهوری اسلامی ایران به سامان و انجام رسانده است.

۹.۶. نقش مصوبات شورا در برنامه پنج ساله

هم‌اکنون شورای عالی در برنامه‌ریزی کلان کشور حضور مؤثر و مستمر دارد. به پیشنهاد شورای عالی و براساس ماده (۲) قانون برنامه پنجم، دولت موظف شده است هنگام اجرای طرح‌های کلان اقتصادی، اجتماعی نسبت به تهیه پیوست فرهنگی اقدام نماید و هرگونه برنامه‌ریزی و اقدام در حوزه فرهنگ و علم باید بر اساس نقشه مهندسی فرهنگی و نقشه جامع علمی کشور باشد.

۹.۷. ارتباط شورا با نخبگان و مدیران فرهنگی

در حال حاضر بیش از ۱۰۰۰ نفر از نخبگان و صاحب نظران حوزوی و دانشگاهی به صورت مستقیم و حدود ۱۰،۰۰۰ نفر از صاحب نظران و کارشناسان به صورت غیرمستقیم و از طریق راه‌اندازی یک شبکه ارتباطی مجازی با شورای عالی در ارتباط و تعامل هستند.

۹.۸. سیاست‌گذاری حوزه آموزش عالی

بسیاری از مقررات، ضوابط و روش‌های اداره مجموعه‌های علمی و فرهنگی کشور؛ براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی تدوین و تعیین می‌شود. بیش از ۹۰ درصد عملکرد دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و آموزش عالی کشور در حوزه‌های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، مدیریت، اعضای هیأت علمی، و دانشجویی برگرفته از تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌ها، مصوباتی است که در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است. بر این اساس؛ در همه این دوره‌ها و براساس اقتضائات و نیازهای ضروری در کشور ساختار نظام آموزش عالی و تحقیقاتی کشور توسط شورای عالی صورت گرفته است.

در زمان پیروزی انقلاب اسلامی، مجموع دانشگاه‌های کشور از ۴۰ واحد بیشتر نبود؛ اما امروزه بیش از ۱۶۰ دانشگاه تحت پوشش وزارتخانه‌های علوم و بهداشت و صدها دانشگاه غیردولتی و غیرانتفاعی و حدود ۵۰۰ مرکز پژوهشی و تحقیقاتی در کشور در حال فعالیت‌اند. در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی حدود ۱۷۰ هزار دانشجو در کشور وجود داشت و امروز بیش از ۳/۸ میلیون دانشجو در مقاطع مختلف مشغول به تحصیل می‌باشند و بیش از ۴ میلیون دانشجو نیز فارغ التحصیل شده‌اند. قبل از انقلاب حدود ۵ هزار عضو هیأت علمی در مراکز آموزش عالی فعال بودند، ولی امروز در نمایه‌سازی‌های جهانی نزدیک به یکصد و سی هزار عضو هیأت علمی را برای کشور نمایه می‌کنند. این آمار چشمگیر تنها گوشه‌ای از ثمرات اجرای سیاست‌ها و تصمیمات شورای عالی است.

۹.۹. اصلاح روند دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه تربیت مدرس با هدف اولیه تربیت استاد دانشگاه تأسیس شد، ولی متأسفانه بعد از یک دوره از وظیفه اصلی‌اش دور و به دانشگاهی معمولی مانند بقیه دانشگاه‌ها تبدیل شده بود. با ورود شورای عالی تلاش شد که این دانشگاه به جایگاه اصلی خودش برگردد و با هدف تربیت مدرس و استاد دانشگاه، دانشجویان به صورت ویژه گزینش و از همان بدو ورود عضو هیأت علمی تلقی شوند.

۹.۱۰. سیاستگذاری حوزه فرهنگ عمومی

در حوزه فرهنگ عمومی؛ دستگاه‌های اجرایی در بسیاری از موضوعات مانند هنر، تئاتر، سینما، میراث فرهنگی، خادمان فرهنگ، چاپ و نشر کتاب، فرهنگ عفاف و حجاب، سلامت زنان، بزرگداشت ادیبان و شاعران، براساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی فعالیت‌های خودشان را انجام داده و می‌دهند.

۹.۱۱. پیشرفت‌های ایران در حوزه فناوری‌های پیشرفته

بسیاری از پیشرفت‌های کشور در حوزه علم و تحقیق جزء موارد افتخار ما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی است. اکنون جمهوری اسلامی ایران در حوزه نانو در بین کشورهای اسلامی و خاورمیانه دارای رتبه اول و در دنیا دارای رتبه چهاردهم است. تعداد دانشمندان ما در این حوزه بیش از ۵۰۰ نفر می‌باشد. رشته‌های نانو در ۱۵ دانشگاه کشور با حضور ۶۰۰۰ نفر کارشناس و متخصص تدریس می‌شود. تصویب سیاست‌های توسعه فناوری نانو در شورای عالی، جهت دهنده فعالیت‌ها و برطرف کننده بسیاری از موانع و مشکلات در مسیر توسعه و پیشرفت این فناوری در کشور بوده است. همچنین در حوزه فناوری زیستی نیز با تصویب و اجرای سیاست‌های مصوب شورای عالی؛ پیشرفت‌های خوبی حاصل شده است. گفتنی است از ۱۲۰ داروی بیوتکنولوژی دنیا، ۲۰ داروی استراتژیک وجود دارد که ۱۲ قلم آن در ایران تولید می‌شود.

۹.۱۲. وحدت حوزه و دانشگاه

شورای عالی برای تقریب بین حوزه و دانشگاه؛ مصوبات و تصمیمات نسبتاً زیاد و موثری داشته است. بر اساس آخرین مصوبات؛ شورای عالی مرجع ایجاد قطب علمی، انجمن علمی، صدور مجوز علمی- پژوهشی، تشکل‌های تخصصی، کرسی‌های نقد و آزاداندیشی و مناظره و مسائل دیگر از این قبیل، «شورای عالی حوزه» تعیین گردید. براساس این مصوبات، هم‌اکنون شورای گسترش حوزه‌های علمیه، مجوز راه اندازی ۲۰ رشته تخصصی و ۱۱ انجمن علمی را صادر و تقاضای انتشار ۴۰ مجله علمی- پژوهشی را در دست بررسی دارد.

۹.۱۳. سیاستگذاری کرسی‌های نظریه‌پردازی

شورای عالی انقلاب فرهنگی با تصویب سیاست‌های برگزاری کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، راه را برای توسعه فضای آزاداندیشی و ارائه دیدگاه‌ها و نظریات نو هموار کرده است. هم‌اکنون هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، اجلاس‌های علمی، کرسی‌های نظریه‌پردازی، همایش و هم‌اندیشی‌های متعددی را در موضوعات مختلف و متنوع برگزار می‌کند.

۹.۱۴. چاپ و نشر کتاب

سیاست‌های چاپ و نشر کتاب در شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شده است. در این مصوبه اصل بر این است که نشر کتاب در کشور آزاد است. برای ارتقاء معرفت انسان‌ها باید تلاش صورت بگیرد. آثار سازنده و انسانی باید تکثیر و منتشر شود و از مواردی که مخل مبانی امنیت کشور، اخلاق عمومی، روابط انسان‌ها با یکدیگر و حریم خانواده است باید پرهیز شود.

۹.۱۵. سیاستگذاری حوزه زنان

تشکیل شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و خانواده توسط شورای عالی و تصویب راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف و حجاب، سیاست‌های تحقیقاتی زنان، سیاست‌های ارتقاء سلامت زنان، سیاست‌های انسجام‌بخشی و قوام‌بخشی به خانواده، سیاست‌های اشتغال و فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی ورزشی زنان و... از مهمترین دستاوردهای شورای عالی در حوزه زنان کشور بوده است.

۹.۱۶. گسترش و نشر افکار شهید مطهری

تشکیل بنیاد علمی - فرهنگی شهید مطهری برای گسترش افکار و آثار ناب این شهید بزرگوار در داخل و خارج از کشور، از جمله مصوبات اخیر شورای عالی انقلاب فرهنگی به شمار می‌رود.

۹.۱۷. مقابله با آثار تهاجم فرهنگی در حوزه‌ی بازی‌های رایانه‌ای

با تصویب تأسیس بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای برای برنامه‌ریزی و حمایت از تولید بازی‌های رایانه‌ای تاکنون با تدوین نظام رده‌بندی بازی‌های رایانه‌ای و بررسی و پالایش بازی‌های رایانه‌ای وارداتی، نزدیک به ۱۰۰ بازی رایانه‌ای با مضامین اسلامی - ایرانی با فناوری و کیفیت بالا تولید و روانه بازار شده است که مورد استقبال نوجوانان، جوانان و خانواده‌های آنها قرار گرفته است. این در حالی است که تا قبل از آن تنها ۳ یا ۴ بازی رایانه‌ای تولید شده بود.

۹.۱۸. تشکیل شوراها و واحدهای تخصصی

هم‌اکنون در کنار شورای معین به‌عنوان بازوی اصلی شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۷ شورای تخصصی، کارگروه، هیأت و کمیته تخصصی؛ بخشی از وظیفه سنگین تصمیم‌سازی، تدوین اسناد ملی و سیاست‌های موردنیاز شورای عالی را برعهده دارند که با مدیریت مستقیم و حضور فعالانه اعضای شورای عالی تشکیل و اداره می‌شوند.

۹.۱۹. اجرایی کردن مصوبات

با راه‌اندازی سامانه راهبری مصوبات و پیگیری اجرایی کردن آن از طریق هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و نیز گسترش تعامل با رسانه‌ها و انعکاس اخبار و فعالیت‌های شورای عالی، گام مهمی در اجرایی کردن مصوبات ابلاغی شورای عالی برداشته شده است.

۹.۲۰. سامان‌دهی حمایت از نخبگان کشور

با تشکیل بنیاد ملی نخبگان و شناسایی بیش از ۵۰۰۰ نفر استعداد برتر و تشکیل ۲۲ دفتر استانی؛ به حدود ۲۰۰۰ نفر صاحب استعداد برتر؛ جایزه علمی بنیاد و به ۱۳۳۳ طرح نو و اختراع، اعتبار پژوهشی پرداخت شده است. همچنین بیش از ۲۴۰۰ نفر از نخبگان و وظیفه، برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی به مراکز ذی‌ربط معرفی شده‌اند. اعطای تسهیلات فرصت مطالعاتی و ارائه مقاله، بازدید نخبگان از دستاوردهای علمی، فناوری و صنعتی کشور، پرداخت اعتبارات پژوهشی و تسهیلات مسکن و اعزام نخبگان به سفر عمره مفرده و مناطق عملیاتی در قالب کاروان‌های راهیان نور از دیگر اقدامات بنیاد مذکور می‌باشد.

۹.۲۱. حضور چشمگیر علمی ایران در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام ایجاد شد که هم‌اکنون تعداد نشریات نمایه‌شده در آن به زبان عربی ۳۹ عنوان، به زبان انگلیسی ۴۶ عنوان و به زبان فارسی ۴۱۶ عنوان (جمعاً ۵۰۱ عنوان) می‌باشد. دانشمندان جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۸ با ثبت ۱۱۴۶۷ عنوان مقاله در این پایگاه، تعداد مقالات ایران نسبت به سال گذشته را ۲/۲ درصد رشد داده‌اند. هم‌اکنون، این پایگاه جایگاه معتبری در بین مراکز علمی کشورهای اسلامی و جهان یافته است.

۹.۲۲. ترجمه و نشر معارف اسلامی به زبان‌های دیگر

با تأسیس مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ تاکنون منابعی نظیر قرآن، نهج‌البلاغه، صحیفه سجادیه، تفسیر البیان، قانون اساسی و چندین عنوان کتاب در حوزه عقاید، تاریخ، فرهنگ، حقوق بشر و ... از دانشمندان ایرانی به زبان‌های فرانسوی، روسی، اسپانیولی، ترکی، اردو، بنگالی و آذری ترجمه و منتشر شده است. همچنین ده‌ها نشست علمی - تخصصی، دوره‌ی مهارت‌افزایی مترجمین و تبیین وضعیت موجود و مطلوب ترجمه در کشورهای هدف برگزار شده است.

بومی‌گزینی در آزمون سراسری دانشگاه‌ها

براساس مصوبه شورای عالی، راهبرد اساسی بومی‌گزینی در آزمون سراسری دانشگاه‌ها اجرایی شد و آثار فرهنگی و اجتماعی آن به‌ویژه برای دانشجویان دختر و خانواده‌های آنان مورد توجه و استقبال قرار گرفت. هم‌اکنون نزدیک به ۸۰ درصد پذیرش‌ها به صورت بومی صورت می‌گیرد.

۹.۲۳. ارزیابی و نظارت علمی و فرهنگی کشور

شورای عالی انقلاب فرهنگی با بهره‌مندی از واحدهای تخصصی خود در امر ارزیابی و نظارت؛ ضمن بررسی وضعیت فرهنگی، اخلاقی و انضباطی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، بررسی صلاحیت رؤسای پیشنهادی دانشگاه‌های دولتی، بازرسی از مؤسسات آموزش عالی، علمی، کاربردی و مراکز علمی - پژوهشی، پیگیری نحوه اجرای مصوبات شورای عالی، در چهار محور کلان زیر به ارزیابی شاخص‌های علمی و فرهنگی کشور می‌پردازد: ارزیابی علم و فناوری، ارزیابی آموزش عالی، ارزیابی آموزش و پرورش و ارزیابی فرهنگ، هنر و ارتباطات.

۹.۲۴. رصد فرهنگی

با تشکیل مرکز مطالعات راهبردی، راه برای انجام پژوهش‌های راهبردی، تحلیل وضعیت فرهنگی کشور، تدوین گزارش‌های رصدی، برگزاری نشست‌های تخصصی و تنظیم مقالات در موضوعات مورد رصد، انجام طرح‌های متعدد رصدی و جمع‌آوری و رصد اطلاعات مورد نیاز هموارتر گردید.

۹.۲۵. جذب اعضای هیأت علمی

با تصویب آیین‌نامه هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی و تشکیل جلسات این هیأت، حدود ۷۰۰ نفر از اعضای هیأت‌های اجرایی جذب دانشگاه‌ها؛ تعیین صلاحیت شدند و ۱۸۰ هیأت اجرایی جذب در دانشگاه‌ها تشکیل شد که نتیجه اقدامات آنان؛ جذب حدود ۱۴۰۰۰ عضو هیأت علمی جوان، با نشاط و متدین در مجموعه اعضای هیأت علمی دانشگاهی دولتی و غیر دولتی کشور می‌باشد.

۱۰- اهم مصوبات شورای عالی در پنج سال اخیر

۱۰.۱. تصویب نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور بنا به تعریف، مجموعه‌ای است جامع و هماهنگ و پویا و آینده‌نگر، شامل مبانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله کشور. در این سند تلاش شده است بر مبانی ارزشی و بومی کشور، تجربیات گذشته و نظریه‌ها و نمونه‌های علمی و تجارب عملی تکیه شود.

نقشه جامع علمی کشور در چارچوب رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی (ره) و مقام معظم رهبری و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است و با پیش‌بینی سازوکارهای لازم بروز رسانی، توانایی تبیین ساحت علمی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت را دارا می‌باشد. این نقشه؛ حاصل برنامه‌ریزی و فعالیت و تلاش کارگروه‌های متعدد کارشناسی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ انجام پژوهش‌های گوناگون؛ بهره‌گیری از پژوهش‌های موجود و مشارکت جمع‌زبانی از صاحب‌نظران و اندیشمندان عرصه‌ی علم و فناوری کشور اعم از دست‌اندرکاران سیاست‌گذاری و مدیریت کلان نظام علمی کشور، مدیران، استادان و پژوهشگران دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، قطب‌ها و انجمن‌های علمی، کارشناسان آموزش و پرورش، صاحب‌نظران حوزه علمی قم و مدیران و مسئولان علم و فناوری از دستگاه‌ها و بخش‌های اجرایی کشور است.

۱۰۲. اصلاح اساسنامه دانشگاه آزاد اسلامی

مصوب جلسات ۵۹۷، ۶۳۶، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۴، ۶۵۶ و ۶۶۰ مورخ ۸۵/۱۰/۱۹، ۸۷/۹/۵، ۸۸/۸/۱۹، ۸۸/۹/۱۷، ۸۸/۱۰/۲۹ و ۸۹/۱/۲۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی

- به استناد مفاد این اساسنامه؛ دانشگاه آزاد اسلامی، یک مؤسسه آموزشی و پژوهشی با تابعیت ایرانی است که برای مدت نامحدود تأسیس می‌گردد و مرکز آن در تهران است.

- حدود فعالیت آموزشی و پژوهشی دانشگاه از حیث مقطع و رشته تحصیلی و از حیث ایجاد واحدهای وابسته، به تناسب رشته با توجه به مجوز شوراهای گسترش آموزش عالی وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌گردد.

- دانشگاه مؤسسه‌ای است عمومی و غیردولتی و اموال آن به عنوان اموال عمومی محسوب می‌شود. هیچ یک از اعضای هیأت مؤسس، هیأت امناء، مدیران و دیگر ارکان و مسئولین دانشگاه هیچ‌گونه حق مالکیت و حق انتفاع شخصی از اموال مزبور را ندارند و اموال و منافع مزبور منحصراً با رعایت مفاد این اساسنامه و مقررات حاکم و با رعایت مصلحت دانشگاه، صرف هزینه‌ها و پیشرفت و توسعه فعالیت‌های دانشگاه خواهد شد.

- ارکان دانشگاه عبارتند از:

هیأت مؤسس.

هیأت امناء.

رئیس دانشگاه.

شورای دانشگاه.

- اعضاء هیأت امناء عبارتند از:

پنج نفر از اعضاء هیأت علمی تمام وقت دانشگاه‌ها در مرتبه دانشیاری و یا بالاتر به پیشنهاد و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

چهار نفر از اعضاء هیأت مؤسس که حتماً یک نفر از آنها روحانی باشد.

وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا نمایندگان آنها.

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها یا معاون وی.

رئیس دانشگاه (دبیر هیأت امناء).

اداره امور دانشگاه با رئیس دانشگاه است که به پیشنهاد هیأت امناء و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی و حکم رئیس هیأت امناء برای مدت ۴ سال منصوب می‌شود.

- تشکیل شورای دانشگاه و شورای دانشکده‌ها و کمیسیون‌های آموزشی، پژوهشی و دانشجویی و ایجاد دانشکده‌ها و ظرفیت پذیرش و گزینش عمومی دانشجویان و جذب اعضاء هیأت علمی دانشگاه حسب مورد طبق ضوابط معمول وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

۱۰.۳. اهداف، سیاست‌ها و ضوابط نشر کتاب

- هدف

اعتلای فرهنگ، ارتقای سطح دانش و تعمیق مبانی و ارزش‌های انقلاب با تأمین آزادی نشر کتاب، حفظ حرمت و حریت قلم، حراست از جایگاه والای علم و اندیشه و تضمین آزادی تفکر در جامعه اسلامی.

- اصول و سیاست‌ها:

الف) سیاست‌های ایجابی و اثباتی

- کتب و نشریات طبق اصل ۲۴ قانون اساسی در بیان مطالب آزادند.

- دولت و همه ارکان حکومت موظفند که براساس قانون از حریم آزادی کتب و نشریات مجاز حمایت کنند.

- تلاش برای افزایش آگاهی‌های دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، هنری، تاریخی، اجتماعی و نظایر آن در سطح عموم و انتشار کتاب و نشریه به این منظور از حقوق افراد ملت است و هیچ مقام رسمی و غیررسمی نمی‌تواند با اعمال فشار؛ انتشار یا عدم انتشار کتب و نشریات مجاز را باعث شود.

- تلاش در جهت انتشار کتب مفید برای نشر اندیشه‌ها و تعاطی افکار و رشد فکری در جامعه و مقابله فکر با فکر و تقویت روح نقادی و برخورد آزادانه و منطقی آراء و نظریات در ادای وظیفه امر به معروف و نهی از منکر و آزادی و استماع اقوال و اتباع احسن و مآلاکشف نظر صحیح، حق طبیعی هر فرد از افراد ملت است.

ب) حدود قانونی

کتبی که به شرح ذیل محل به مبانی اسلام و حقوق عمومی باشد شایسته نشر نیستند:

الف) تبلیغ و ترویج الحاد و انکار مبانی دین.

ب) ترویج فحشاء و فساد اخلاقی.

ج) برانگیختن جامعه به قیام علیه نظام جمهوری اسلامی ایران و ضدیت با آن.

د) ترویج و تبلیغ مرام‌های گروه‌های محارب غیرقانونی و فرق ضاله، همچنین دفاع از نظام سلطنتی و استبدادی و استکباری.

ه) ایجاد آشوب و درگیری در میان طوایف قومی و مذهبی و یا اخلال در وحدت جامعه و تمامیت ارضی کشور.

و) تمسخر و تضعیف غرور ملی و روح وطن‌دوستی و ایجاد روحیه خودباختگی در برابر فرهنگ و تمدن و نظامات استعماری غربی یا شرقی.

ز) تبلیغ وابستگی به یکی از قدرت‌های جهانی و ضدیت با خط مشی و بینش مبتنی بر حفظ استقلال کشور.

۱۰.۴. منشور توسعه فرهنگ قرآنی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۸۸/۲/۲۲، براساس مصوبه شورای تخصصی مهندسی فرهنگی و اصلاحیه مورخ ۸۸/۸/۵؛ مصوبه «منشور توسعه فرهنگ قرآنی» را تصویب نمود.

دستیابی به جامعه‌ای متمسک به قرآن و عترت و برخوردار از ایمان و عمل صالح، تحقق اندیشه‌های معمار بزرگ انقلاب اسلامی (رضوان الله تعالی علیه) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در گسترش فرهنگ حیات بخش قرآن کریم و ارتقاء ایران به کشوری توسعه یافته با هویتی اسلامی - انقلابی، در گرو عزم ملی و اراده هماهنگ مدیران ارشد نظام برای توسعه فرهنگ قرآنی است. فرهنگی که باید متأثر از قرآن و حاکم بر بینش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی بوده و در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظام جمهوری اسلامی جاری باشد. بدین منظور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، که مبین منویات نظام مقدس جمهوری اسلامی در مواجهه با تعالیم قرآن، در مقام علم، اعتقاد و عمل در سطح ملی و بین‌المللی است، به تصویب رسید.

اصول حاکم بر سیاست‌های کلی، برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برنامه پنجم توسعه

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۲۴ مورخ ۸۷/۲/۲۴، براساس مصوبه مورخ ۸۷/۲/۲۴ شورای تخصصی مهندسی فرهنگی، ماده واحده «اصول

حاکم بر سیاست‌های کلی، برنامه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برنامه پنجم توسعه» را به شرح ذیل تصویب نمود:

«ماده واحده - اهتمام به تحقق مهندسی فرهنگی همه شئون و امور به ویژه با تهیه و اجرای پیوست فرهنگی برای کلیه برنامه‌ها و فعالیت‌های دارای

پیامدهای فرهنگی با تأیید و تحت اشراف شورای عالی انقلاب فرهنگی در چارچوب مبانی ذیل صورت می‌پذیرد:

مبنای اول: معیار قرار دادن مبانی و موازین دینی برگرفته از قرآن و عترت،

مبنای دوم: اهتمام مجدانه به تحقق اندیشه‌های حضرت امام خمینی(ره)،

مبنای سوم: توجه به کرامت ذاتی و حریت انسان و تحقق تام عدالت اجتماعی و تعالی اخلاقی جامعه،

مبنای چهارم: توجه جدی به ارتقاء جایگاه علوم انسانی در تصمیم‌گیری‌ها و فعالیت‌های تمام شئون کشور با نگرش اسلامی و بومی،

مبنای پنجم: اهتمام به حفظ عظمت، سربلندی، اقتدار، استقلال، آزادی و تعالی ایران اسلامی،

مبنای ششم: اهتمام به مدیریت و برنامه‌ریزی کیفیت و دانایی.

۱۰.۵. لزوم پیش‌بینی پیوست فرهنگی برای طرح‌های اقتصادی و عمرانی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۱۸ مورخ ۸۶/۱۱/۲ «لزوم پیش‌بینی پیوست فرهنگی برای طرح‌های اقتصادی و عمرانی» را تصویب کرد.

متعاقب آن؛ بنا به پیشنهاد دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ الزام به تهیه پیوست فرهنگی برای طرح‌های مهم و جدید در قالب ماده (۲) قانون

برنامه پنجم به تصویب رسید.

۱۰.۶. اصول حاکم بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری

شورای عالی انقلاب فرهنگی با در نظر داشتن جایگاه و نقش با اهمیت اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و به‌منظور تعیین

اصول و معیارهای ناظر بر نحوه ارتقای اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی؛ «اصول حاکم بر آیین‌نامه‌ی ارتقای اعضای هیأت

علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهش و فناوری» را به شرح ذیل تصویب کرد:

(الف) اصلاح نحوه ارزیابی انجام وظایف هیأت علمی و ارزیابی توان آنها در زمینه‌های علمی، آموزشی، پژوهشی، اجرایی، فرهنگی و تربیتی.

(ب) معرفی و انتخاب نمایه‌های علمی معتبر ملی و بین‌المللی و پیش‌بینی امتیاز برای مقالات، تولیدات علمی، فرهنگی و نوآوری‌های اعضای هیأت

علمی.

(ج) ضرورت کسب حداقل امتیازهای لازم در زمینه‌های علمی، آموزشی، پژوهشی، اجرایی، فرهنگی و تربیتی.

(د) تخصصی‌تر نمودن ساختار رسیدگی به پرونده‌های ارتقاء اعضای هیأت علمی.

(ه) پیش‌بینی حق اعتراض برای اعضای هیأت علمی نسبت به آراء منفی هیأت ممیزه.

(و) کاهش مدت توقف در مرتبه برای ارتقاء در مورد اعضای هیأت علمی که اقدامات ممتازی را انجام می‌دهند.

(ز) بهره‌گیری از نقاط قوت آخرین آیین‌نامه ارتقاء و سایر آیین‌نامه‌های معتبر آموزشی و پژوهشی.

۱۰.۷. اساسنامه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای

بازی‌های ویدیویی و رایانه‌ای به لحاظ تأثیرگذاری خود در زمینه فرهنگ‌سازی، رشد و تکوین شخصیت فرهنگی و علمی و ایفای نقش‌های آموزشی

و کمک آموزشی و همچنین پر کردن بخشی از اوقات فراغت گروه‌های سنی مختلف جامعه؛ از جایگاه ویژه و مهمی برخوردار می‌باشند. بنا به اهمیت

مزبور، توجه بیش از پیش به برنامه‌ریزی برای تولید محصولات فرهنگی جدید (همچون بازی‌های رایانه‌ای مناسب) و اهتمام ویژه به امر نخبگان جهت شناسایی و ساماندهی آنان به منظور بهره‌گیری بهتر از این قشر ممتاز، از ضرورت بالایی برخوردار است. براساس این ضرورت، بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای برای برنامه‌ریزی و حمایت از فعالیت‌های مرتبط در تمامی زمینه‌های فرهنگی، هنری و فنی صنعت بازی‌های ویدیویی و رایانه‌ای، زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأسیس شد.

۱۰۸. آیین‌نامه تشکیل هیأت عالی جذب اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور

با توجه به جایگاه رفیع علم و دانش در فرهنگ اسلامی و ضرورت حفظ شأن و قداست والای محیط‌های آموزش عالی کشور و نظر به نقش محوری و سازنده اعضای هیأت علمی و لزوم بهره‌وری از استادان فرهیخته، کارآمد و مؤمن به آرمان‌های انقلاب اسلامی و برای ایجاد وحدت رویه در بررسی صلاحیت‌های داوطلبان عضویت در هیأت علمی، هیأت عالی جذب، اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور تشکیل شد. هیأت وابسته به شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده و دبیرخانه آن در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و یا هر مکانی که دبیرخانه شورای عالی تعیین می‌نماید، ایجاد می‌شود.

۱۰۹. لزوم تدریس به زبان فارسی در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۰۷ مورخ ۸۶/۴/۵ تصویب نمود: تدریس در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور برای همه دانشجویان اعم از ایرانی و غیرایرانی باید به زبان فارسی انجام پذیرد.

۱۰۱۰. تشکیل مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور

تشکیل مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور در جلسه ۶۰۸ مورخ ۸۶/۴/۱۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

ماده واحده - نظر به تأثیر حضور و اهمیت طرح نظریات اندیشمندان مسلمان در عرصه فکری معاصر بشری و بی‌اطلاعی یا کم‌اطلاعی اندیشمندان غیرفارسی زبان از گنجینه معارف اسلامی و علوم انسانی نگاشته شده به زبان فارسی و عربی، اعم از میراث و تولیدات علمی و فرهنگی قبل و بعد از انقلاب و به منظور انسجام‌بخشی، ساماندهی و جلوگیری از ناهماهنگی و موازی‌کاری در امر انتشار، توزیع و معرفی کتاب‌ها و نشریات الکترونیکی ترجمه شده در حوزه معارف اسلامی و علوم انسانی در سطح کشورهای جهان و به زبان‌های زنده مورد نیاز «مرکز ساماندهی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی در خارج از کشور» زیر نظر سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی تشکیل می‌شود.

۱۰۱۱. سیاست‌ها و راهبردهای ارتقای سلامت زنان

این مصوبه در جلسه ۶۱۳ مورخ ۸۶/۸/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید. سلامت زنان به عنوان جایگاه والای او در جوهره خلقت به ویژه در شکل‌گیری فرهنگ، تربیت، سعادت و حفظ و ارتقای سلامت خانواده و جامعه دارای نقش تعیین‌کننده است که این خود تحت تأثیر حقوق اساسی آنان در خانواده و اجتماع قرار می‌گیرد. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حمایت از حقوق انسانی، اجتماعی و فرهنگی همه افراد اعم از زن و مرد، سلامت افراد را یک حق اساسی دانسته و تأمین نیازهای سلامت آنها را تکلیف اصلی دولت شمرده است. منشور حقوق زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز بر حق سلامت زنان در بهره‌مندی و دسترسی به خدمات، حمایت‌ها و مراقبت‌های بهداشتی - درمانی مورد نیاز و با کیفیت مناسب تأکید می‌نماید. شورای عالی انقلاب فرهنگی براساس پیشنهاد شورای فرهنگی - اجتماعی زنان سیاست‌های لازم و راهبردهای اساسی برای تضمین سلامت زنان و دستیابی آنان به مراقبت‌های همه‌جانبه و مورد نیاز در دوره‌های مختلف زندگی را تصویب نمود.

۱۰.۱۲. راهبردهای زیست فناوری

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۱۵ مورخ ۸۶/۹/۶ «راهبردهای زیست فناوری» را تصویب کرد که برخی از مواد آن عبارتند از:

- پیش‌بینی بودجه‌های سالانه توسط دولت برای اجرای سند ملی زیست فناوری،
- حمایت دولت از شرکت‌های سرمایه‌گذاری برای تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری در حوزه زیست فناوری با اولویت شرکت‌های مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علمی- فناوری بخش خصوصی و تعاونی،
- اولویت تخصیص بخشی از وجوه مرتبط با بند «د» ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه برای توسعه فناوری زیست توسط دولت،
- موظف شدن وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذیربط برای منظور کردن اولویت‌های مصوب شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تولیدی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، تحقیقاتی و دستگاه‌های اجرایی خود،
- فراهم آوردن تسهیلات و امکانات ویژه برای واردات مواد اولیه تحقیقاتی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و شرکت‌های واجد صلاحیت،
- فراهم نمودن استانداردها و تأییدیه‌های لازم برای ورود محصولات زیست فناوری تولید شده داخل کشور به بازارهای ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی،
- فراهم آوردن سازوکارهای لازم برای ایجاد زیست بانک ذخیره‌ای ملی.

۱۰.۱۳. سیاست‌ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران

مصوبه «سیاست‌ها و راهبردهای ارتقاء و توسعه فناوری نانو در جمهوری اسلامی ایران» در جلسه ۵۸۲ مورخ ۸۵/۲/۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

نظر به تأکید چشم‌انداز بیست‌ساله کشور بر فناوری‌های نوین و اعلام فناوری نانو به عنوان یکی از اولویت‌های فناوری کشور در برنامه چهارم توسعه و همچنین تأکید و توجه خاص مقام معظم رهبری به کسب جایگاه مناسب جهانی در زمینه این فناوری؛ شورای عالی انقلاب فرهنگی ضمن تأکید بر اجرای دقیق «سند راهبرد آینده» به عنوان برنامه ۱۰ ساله توسعه فناوری نانو، سیاست‌ها و راهبردهایی را برای توسعه و ارتقاء این فناوری در کشور تصویب نمود.

۱۰.۱۴. آیین‌نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی

این آیین‌نامه در جلسه ۵۸۹ مورخ ۸۵/۶/۱۴ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

هدف

منطقی کردن و تعریف شاخص‌های علمی، استانداردسازی معیارها و فرایندهای شناسایی و معرفی نخبگان و استعدادهای برتر هر بخش،
۱. «نخبه» به استناد ماده (۴) اساسنامه بنیاد به فرد برجسته و کارآمدی اطلاق می‌شود که اثرگذاری وی در تولید و گسترش علم، هنر، فناوری، فرهنگ‌سازی و مدیریت کشور محسوس باشد و هوش، خلاقیت، کارآفرینی و نبوغ فکری وی در راستای تولید و گسترش دانش و نوآوری موجب سرعت بخشیدن به رشد و توسعه علمی و اعتلای جامعه انسانی کشور گردد.

۲. «استعداد برتر» به فردی اطلاق می‌شود که به صورت بالقوه نخبه، بوده ولی هنوز زمینه‌های لازم برای شناسایی کامل و یا بروز استعدادهای ویژه او فراهم نشده است.

افرادی که دارای یکی از ویژگی‌های زیر باشند، استعداد برتر یا نخبه شناخته می‌شوند.

۱. برگزیدگان المپیادهای علمی معتبر داخلی و جهانی.

۲. برگزیدگان از میان آزمون‌های سراسری.

۳. مخترعان و مکتشفان.

۴. دانش‌آموختگان رتبه اول رشته‌های دانشگاهی (کارشناسی و بالاتر) داخل کشور و حوزه‌های علمیه.

۵. برترین‌های مسابقات علوم قرآنی.
۶. شخصیت‌های برجسته علمی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
۷. آفرینندگان آثار بدیع و ارزنده ادبی و هنری.
۸. اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری.
۹. مدرسین و محققین علوم حوزوی.

۱۰.۱۵. تأسیس دانشگاه معارف اسلامی، وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۸۳ مورخ ۸۵/۲/۲۶ موضوع تأسیس دانشگاه معارف اسلامی وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده واحده: «نظر به ضرورت تربیت مدرسان معارف اسلامی دانشگاه‌ها، دانشگاه معارف اسلامی وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها تأسیس می‌شود.

اساسنامه این دانشگاه توسط نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها تهیه و تدوین و به منظور تصویب به شورای گسترش آموزش عالی ارائه می‌شود».

۱۰.۱۶. اعتبار و نحوه اعطای امتیاز علمی به مجلات، تأسیس انجمن‌های علمی، قطب‌های علمی، واحدهای پژوهشی و کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در حوزه علمیه قم

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۲۵ مورخ ۸۷/۳/۲۱ براساس مصوبه مورخ ۸۷/۲/۲۴ شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و بنا به پیشنهاد کمیسیون مشورتی و کمیسیون حوزوی دبیرخانه شورای عالی، ماده واحده «اعتبار و نحوه اعطای امتیاز علمی به مجلات، تأسیس انجمن‌های علمی، قطب‌های علمی، واحدهای پژوهشی و کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در حوزه علمیه قم» را به شرح ذیل تصویب نمود:

ماده واحده - مصوبات شورای عالی حوزه علمیه قم درخصوص اعطای امتیاز علمی به مجلات علمی، تأسیس انجمن‌های علمی، قطب‌های علمی و واحدهای پژوهشی و همچنین امتیازات کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و آزاداندیشی در حوزه، دارای اعتبار رسمی بوده و موجب امتیازات قانونی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه می‌باشد.

۱۰.۱۷. اساسنامه «نهاد علمی و آموزشی جامعه المصطفی العالمیه»

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۳۵ مورخ ۸۷/۸/۲۱، اساسنامه «نهاد علمی و آموزشی جامعه المصطفی العالمیه» را تصویب نمود:

پس از سه دهه تجربه فراز و فرودها و تحولات بزرگ داخلی و خارجی در عرصه مدیریت دینی جهانی، با هدف تربیت طراز برجسته‌ای از عالمان و پرچمداران هدایت قرآنی و اندیشه تمدن اسلامی و نظریه‌پردازان معاصر برای پاسخگویی به نیاز تشنگان زلال معارف الهی و ایجاد خیزش جدید در توسعه سهم نرم‌افزار و نظریه‌های اسلامی در مدیریت اندیشه، منابع بشری و ساختاردهی به جهان معاصر، لازم آمد طرحی نوآفرینانه و ابتکاری در این میان افکنده شود، تا قله‌های رفیع دین و فرهنگ و تحولات تمدنی در عصر حاضر نیز با نهادها و عقول برافراشته و سازوکارهای بنیادین و منسجم با آن، دست یافتنی شود و با توسعه و تعمیق این آرمان بزرگ، ساختاری جهانی، راهبردی و تمدنی و مدیریتی بینشی، معنویت محور، نواندیش و نوآور رنگ تحقق یابد.

این مهم با فرمان حکیمانه مقام معظم رهبری «مدظله العالی» در تاریخ ۸۶/۹/۲۸ مبنی بر «تلفیق مرکز جهانی علوم اسلامی» و «سازمان حوزه‌ها و مدارس علمیه خارج از کشور» در آستانه تحقق قرار گرفت و به این منظور نهادی جدید، با استفاده از تمام ظرفیت، توانمندی و تجارب دو دستگاه برآمده از روح نوآوری و شکوفایی، تأسیس و در آستانه میلاد نبی مکرم اسلام (ص) به نام جامعه المصطفی العالمیه مزین گردید.

۱۰۱۸. تشکیل شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

مصوبه تشکیل شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در جلسه ۵۷۵ مورخ ۸۴/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید

ماده واحده: به‌منظور سیاست‌گذاری، هماهنگی و نظارت بر برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و فعالیت‌های مرتبط با علوم قرآنی و حدیث و همچنین نظارت بر جشنواره‌ها و مسابقات سراسری، ملی و بین‌المللی قرآن و عترت در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور؛ «شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی» تشکیل می‌شود.

۱۰۱۹. سیاست‌های سوادآموزی

سیاست‌های سوادآموزی در جلسه ۵۹۵ مورخ ۸۵/۹/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

با الهام از فرمان تاریخی حضرت امام خمینی (ره) در دی ماه سال ۱۳۵۸ مبنی بر بسیج همگانی برای مبارزه با بی‌سوادی، رهنمودهای مقام معظم رهبری، جهت‌گیری‌های سند ملی چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران، سیاست‌های فرهنگی و آموزشی ملحوظ در قانون و اهداف برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و به‌منظور تحقق باسوادی کامل در کشور از طریق اجرای برنامه‌ی راهبردی سوادآموزی، شورای عالی انقلاب فرهنگی سیاست‌های سوادآموزی را تصویب نمود. برخی از مواد آن عبارتند از:

- وزارت آموزش و پرورش موظف است انعطاف و نوآوری‌های لازم را در روش‌ها، ضوابط آموزشی، روندها و رویه‌های اداری صورت دهد و حسب ضرورت در مناطق روستایی کم جمعیت و عشایری که تشکیل کلاس کمتر از حد نصاب مقرون به صرفه نیست، از شیوه‌ی خرید خدمات آموزشی از اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط، بهره‌گیرد.

- سازمان نهضت سوادآموزی به‌منظور شتاب بخشیدن به روند سوادآموزی در کشور موظف است:

۱. برنامه‌ی راهبردی سوادآموزی موضوع این مصوبه را با هماهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه نماید.
 ۲. سوادآموزی را با رویکرد تشویقی و با اولویت در استان‌هایی که درصد باسوادی پایین‌تر از میانگین کشوری است و همچنین پنج استانی که بالاترین فراوانی (قدرمطلق) بی‌سوادی در کشور را دارند، به بی‌سوادان عرضه کند.
 ۳. راهکارها و ضوابط تشویق بی‌سوادان به امر سوادآموزی و الزامات مناسب برای فراهم شدن زمینه‌های جذب هر چه بیشتر آنان به این امر را تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.
 ۴. به‌منظور رعایت اصول یاددهی- یادگیری و تثبیت سواد بزرگسالان، نسبت به اصلاح روندها و شیوه‌های جاری سوادآموزی اقدام و دوره‌ها، محتوا و روش‌های متنوع خاص برنامه‌ی راهبردی را تهیه نماید.
 ۵. با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های موجود در دستگاه‌های اجرایی و نهادهای اجتماعی دولتی و غیردولتی، ارائه خدمات سوادآموزی را راهبری کند و تدریجاً از مباشرت و تصدی مستقیم امر سوادآموزی، به مدیریت فرایند سوادآموزی روی آورد.
 ۶. با اجرای برنامه‌ی راهبردی سوادآموزی تا پایان برنامه چهارم توسعه باسوادی کامل گروه سنی ۲۹-۱۰ سال و تا پایان برنامه‌ی پنجم توسعه، با سوادی کامل گروه سنی ۴۹-۱۰ سال را محقق سازد.
- صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است با فرهنگ سازی مناسب برای جذب بی‌سوادان و اجرای آموزش‌های سوادآموزی از طریق شبکه‌های رادیو- تلویزیونی مربوط، همکاری لازم را در اجرای این برنامه معمول دارد.
- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است برای اجرای این مصوبه، همه‌ساله اعتبارات لازم را برای «انسداد ورودی بی‌سوادی» و توسعه «برنامه‌ی آموزش برای همه» و اجرای «برنامه‌ی راهبردی سوادآموزی» در قوانین بودجه سالیانه اعمال نماید.

۱۰.۲۰. اساسنامه‌ی صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور

«اصلاح اساسنامه صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور» در جلسه ۲۱۷ مورخ ۸۹/۱۰/۲۸ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به تفویض جلسه ۶۷۷ مورخ ۸۹/۹/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است. توسعه پایدار و پیشرفت هر کشوری مرهون پرورش، حفظ و نگهداری سرمایه‌های علمی، پژوهشی و فناوری آن کشور است، پژوهشگران موجبات ترقی، تعالی، توسعه‌ی علمی و فناوری و در نهایت توسعه پایدار همه‌جانبه را برای کشور فراهم می‌سازند، از این رو شناسایی، برقراری ارتباط و حمایت از این قشر توانمند جامعه به‌منظور استفاده از مشارکت و همکاری‌های علمی آنان در زمینه‌های گوناگون در راستای تولید علم و فناوری و توسعه از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. برای نیل به این هدف، در راستای تحقق بند «۴» اصل سوم قانون اساسی و به استناد بند «۱۶» مصوبه «جایگاه، اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی»، «صندوق حمایت از پژوهشگران» به‌منظور رفاه محققان و سامان‌دهی مناسب برای تولید علم و فناوری و آماده‌سازی بستر اجرایی آنها در جهت سوق دادن منافع تحقیقاتی و فناوری به مردم و در نهایت توسعه پایدار کشور، تأسیس می‌گردد:

- هدف از تأسیس صندوق، ارائه کمک‌ها و خدمات حمایتی مادی و معنوی به پژوهشگران ایرانی اعم از حقیقی و حقوقی برای شکوفایی امور تحقیقاتی در راستای تولید علم و فناوری و بهره‌مند شدن مردم از نتایج آنها در کشور می‌باشد.

- نوع فعالیت صندوق؛ انجام حمایت‌های مالی و معنوی همه‌جانبه از پژوهشگران ایرانی - دانشگاهی و غیردانشگاهی در داخل و خارج از کشور - در راستای ارتقای کمی و کیفی تولید علم و توسعه‌ی فناوری و فراهم نمودن کاربرد نتایج تحقیقاتی و تولید علمی در سطوح ملی و بین‌المللی می‌باشد.

۱۰.۲۱. تشکیل شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۵۰ مورخ ۸۸/۷/۲۱ بنا به پیشنهاد کمیسیون تحول علوم انسانی دبیرخانه شورای عالی؛ تشکیل «شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی» را تصویب نمود:

با هدف ایجاد تحول پایدار در علوم انسانی و به‌منظور طراحی، سازماندهی، برنامه‌ریزی، مدیریت و هدایت تحول علوم انسانی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی، به استناد ماده (۱۸) آیین‌نامه داخلی شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی، تحت نظارت شورای عالی انقلاب فرهنگی تأسیس می‌شود.

اهداف:

۱. ارتقاء علوم انسانی بر مبنای نظری جمهوری اسلامی و انسان‌شناسی اسلامی،
۲. اصلاح و ارتقای آموزش و پژوهش در علوم انسانی در جهت انطباق با سیاست‌ها و راهبردها و کارآمدسازی آن در شئون کشور،
۳. هماهنگ و هم‌افزا شدن نهادهای مسئول و فعال در حوزه علوم انسانی.

۱۰.۲۲. روز بسیج اساتید

نامگذاری روز شهادت شهید دکتر مصطفی چمران به عنوان روز بسیج اساتید در جلسه ۶۶۶ مورخه ۸۹/۴/۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

۱۰.۲۳. سامان‌دهی تأسیس و نظارت بر بازی‌سراهای رایانه‌ای

این مصوبه در جلسه ۶۸۲ مورخ ۸۹/۱۱/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و براساس مصوبه ۸۹/۱۰/۱۴ شورای معین شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، بر اساس این مصوبه:

- بازی سرا مکانی عمومی است که با به‌کارگیری سخت‌افزار و نصب نرم‌افزارهای مورد لزوم، امکان کاربری بسته‌های نرم‌افزارهای رسانه‌ای و سرگرمی را برای کاربران فراهم می‌آورد.
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با استفاده از ظرفیت کارشناسی بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای و با هماهنگی و همکاری نیروی انتظامی و اتحادیه صنفی، ضوابط لازم برای تأسیس بازی‌سرا را تهیه و برای تصویب به شورای هنر ارائه کند.
- احراز شرایط لازم برای صدور مجوز تأسیس بازی‌سرا بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده و فعالیت هرگونه بازی‌سرا منوط به صدور مجوز از وزارت مذکور می‌باشد.

۱۰.۲۴. سیاست‌ها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی

به‌منظور ساماندهی و بهینه‌سازی جریان اطلاع‌رسانی، حفظ و تقویت ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی و همچنین رونق اقتصادی و حمایت از تولیدات داخلی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف صحیح از طریق تبلیغات محیطی، شورای عالی انقلاب فرهنگی سیاست‌ها و ضوابط حاکم بر تبلیغات محیطی (شامل تابلوهای تبلیغاتی، بنرها، عرشه پل‌ها، ایستگاه‌ها و ناوگان حمل و نقل شهری مانند اتوبوس و مترو، فرودگاه‌ها، تابلو سردر مغازه‌ها و اماکن تجاری و مانند آن) و نیز سازماندهی اجرایی آن را تصویب نمود.

۱۰.۲۵. آیین‌نامه‌ی جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری

مصوبه‌ی «آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری» در جلسه ۶۸۴ مورخ ۸۹/۱۲/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به پیشنهاد مورخ ۸۹/۱۱/۱۱ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب رسیده است. به منظور انسجام ساختار آیین‌نامه مدیریت مطابق با مصوبات هیأت‌های امناء و استفاده از ظرفیت‌های ناشی از اجرای قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مصوبات متعدد شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای گسترش آموزش عالی هر یک از وزارتین، با هدف بلندنگی، پیوستگی مدیریتی، تعامل سازنده ارکان مختلف دانشگاهی با یکدیگر و پاسخگویی مناسب در برابر مراجع ذیصلاح، «آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری» مورد بازنگری و تدوین قرار گرفت.

بر اساس این آیین‌نامه، هیأت‌امنا؛ عالی‌ترین رکن مؤسسه می‌باشد که وظایف و اختیارات آن در قانون تشکیل هیأت‌های امناء دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و همچنین قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی تعیین شده است. رئیس هر مؤسسه بر حسب مورد از جانب وزیر هر یک از وزارتین به شورای عالی انقلاب فرهنگی پیشنهاد خواهد شد که در صورت تأیید شورا، وی با حکم وزیر به مدت چهارسال به انجام وظایف خود خواهد پرداخت. نحوه انتصاب رئیس دانشگاه آزاد اسلامی براساس مفاد اساسنامه دانشگاه مذکور، مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی تعیین می‌گردد.

در این آیین‌نامه تعداد، جایگاه، ویژگی‌ها و شرح وظایف معاونان مؤسسه، رؤسای دانشکده، پژوهشکده و آموزشکده‌ها، مدیران گروه‌های آموزشی، مدیران ستادی مؤسسه و نیز اعضا و اختیارات شوراهای تخصصی و گروه‌های آموزشی به روشنی بیان شده است.

۱۰.۲۶. آیین‌نامه‌ی ارتقای مرتبه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی

اهداف این آیین‌نامه که در جلسه ۶۷۹ مورخ ۸۹/۱۰/۱۴ شورای عالی به تصویب رسیده عبارتند از:

- حفظ، تقویت و توسعه توان فرهنگ اسلامی و توان علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی،
- تأمین نیازهای علمی و فناوری کشور در جهت حفظ و ارتقاء دستاوردهای انقلاب اسلامی،
- تربیت و آموزش نیروی انسانی مورد نیاز کشور،
- اصلاح و تغییر بنیادین در نظام ارزشیابی اعضای هیأت علمی.

در تدوین این آیین نامه نه تنها غنای محتوایی محصول کار مورد نظر بوده بلکه از حیث شکلی نیز سعی بر آن بوده است تا در قالبی نوین و سهل الوصول، تمامی فعالیت‌های قابل احصاء عضو هیأت علمی به طور شایسته دسته‌بندی گردد تا آنجا که اعضای هیأت علمی پیش از ارزشیابی برونی از سوی کمیسیون‌های ذی‌ربط، خود نیز به سادگی قادر به خودارزیابی فعالیت‌های خویش باشند. در این آیین نامه، نظام ارتقاء مرتبه اعضای هیأت علمی (آموزشی و پژوهشی) در قالب چهار فعالیت فرهنگی - تربیتی - اجتماعی، آموزشی - فناوری و علمی - اجرایی بر اساس مواد و بندهای مندرج در جداول مربوطه تبیین و تنظیم گردیده است.

۱۰.۲۷. سند تحول راهبردی نظام تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران در افق چشم انداز

تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر آرمان‌های بلند نظام اسلامی باید معطوف به چشم اندازی باشد که در افق روشن ۱۴۰۴ ترسیم‌گر ایرانی توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویتی اسلامی - انقلابی، الهام‌بخش جهان اسلام همراه با تعاملی سازنده و موثر در عرصه روابط بین‌المللی است.

تأکیدات حکیمانه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت تحول بنیادی در آموزش و پرورش با تکیه بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی - ایرانی و تدوین الگویی اسلامی - ایرانی برای تحول و پرهیز از الگوهای وارداتی، کهنه و تقلیدی محض، چراغ راه برون رفت از چالش‌های نظام آموزشی کشور می‌باشد.

بیانیه ارزش‌های این سند شامل گزاره‌هایی ارزشی با الهام از آموزه‌های قرآن و سنت پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت علیهم السلام، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری و سند چشم انداز بیست ساله می‌باشد. دیگر بخش‌های این سند عبارتست از: بیانیه مأموریت، چشم‌انداز، هدف‌های کلان، راهبردهای کلان، هدف‌های عملیاتی و راهکارها.

۱۰.۲۸. فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران

در بخش اول این متن، مبانی اساسی تربیت، چستی تعلیم و تربیت، چرایی و چگونگی تعلیم و تربیت، انواع تعلیم و تربیت، اصول و الویت تعلیم و تربیت و در بخش دوم فلسفه تعلیم و تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران به لحاظ نظری و بر اساس مبانی فکری و اعتقادی اسلامی تبیین و تدوین شده است.

۱۰.۲۹. طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۶۶ مورخ ۸۴/۵/۴ به‌منظور توسعه و تعمیق باورها، ارزش‌ها، نگرش‌ها و استقرار نظام‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری پشتیبانی و نظام‌های مدیریت عالی و بهبود و اصلاح امر اقامه نماز در کشور؛ طرح جامع توسعه فرهنگ اقامه نماز را با اهداف ذیل تصویب نمود.

- توسعه و ترویج فرهنگ و ارزش نماز و اصلاح نگرش جامعه نسبت به نماز
 - پشتیبانی مادی و معنوی از توسعه و ترویج فرهنگ نماز
 - اهتمام مدیریت نظام به ترویج و توسعه فرهنگ نماز
 - تمهید شرایط تبلیغ، تعلیم و تربیت، تعمیق معرفت، تصحیح و تعالی برای فراهم آوردن مقتضیات اقامه نماز در سطح عموم جامعه.
- برای تحقق اهداف فوق، شورای اقامه نماز به‌عنوان عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری در باب توسعه و ترویج فرهنگ نماز با ترکیب نمایندگان رئیس جمهور، برخی از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، حوزه علمیه قم و شخصیت‌های فرهنگی تشکیل می‌شود. رئیس این شورا به پیشنهاد اعضای شورای اقامه نماز و با تصویب مقام معظم رهبری توسط رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب می‌شود.

۱۰.۳۰. سیاست‌ها و ضوابط تأسیس پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

براساس مفاد این مصوبه که در جلسه ۶۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۸۷/۲/۱۰ به تصویب رسید؛ پایگاه استنادی ISC، با اهداف ذیل تأسیس گردید:

- بنیانگذاری پایگاهی استنادی مستقل و ویژه دانشمندان جهان اسلام،
- ایجاد فرصت و تقویت روح نوآوری در علوم انسانی با معیارها و ارزش‌های اسلامی،
- فراهم‌سازی بستر مناسب برای گسترش علم و توسعه علم‌سنجی در کشورهای اسلامی،
- ایجاد زمینه مناسب برای تعاملات بهینه میان دانشمندان مسلمان و مراکز اسلامی،
- تشویق و جهت‌دهی به پژوهش‌های علوم انسانی براساس مبانی و ارزش‌های اسلامی در جهت حل معضلات اجتماعی جهان اسلام.

۱۰.۳۱. تشکیل بنیاد ملی نخبگان

این بنیاد براساس مصوبه جلسه ۵۶۲ مورخ ۸۴/۳/۱۰ به‌منظور استفاده صحیح و مناسب از ظرفیت‌های علمی نخبگان در راستای توسعه کشور و لزوم حرکت انقلابی در مسیر رفع موانع تولید دانش و جنبش نرم‌افزاری تشکیل می‌شود. براساس مفاد این مصوبه، اهداف بنیاد عبارتند از: برنامه‌ریزی و سیاستگذاری برای شناسایی، هدایت، حمایت مادی و معنوی نخبگان، جذب، حفظ و بکارگیری و پشتیبانی از آنان در راستای ارتقاء تولید علم، فناوری و توسعه علمی و متوازن کشور.

وظایف این بنیاد عبارتند از:

- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی.
- ایجاد هماهنگی میان سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با نخبگان و نظارت بر فعالیت‌های مربوط به آنان.
- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای دسترسی محققان و نخبگان به تحقیقات جهانی و انتقال فناوری‌های جدید به کشور.
- کمک به فراهم نمودن تسهیلات و امکانات لازم برای حضور نخبگان در همایش علمی داخلی و خارجی.
- تشکیل شبکه جهانی ویژه نخبگان ایرانی در داخل و خارج از کشور.

۱۰.۳۲. بومی‌گزینی در آزمون سراسری دانشگاه‌ها

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۶۲۸ مورخ ۸۷/۵/۱ بنا به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ضوابط مربوط به گسترش بومی‌گزینی در آزمون سراسری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی را به شرح ذیل تصویب نمود:

- سازمان سنجش آموزش کشور موظف است براساس گسترش رشته‌های آموزش عالی و با هماهنگی وزارتین علوم و بهداشت حداقل ۶۵ درصد حجم پذیرش دانشجو در دوره‌های روزانه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی را به صورت بومی استانی انجام دهد.
- دانشگاه آزاد اسلامی موظف است با هماهنگی وزارتین مزبور حداقل ۷۰ درصد حجم پذیرش دانشجو در کلیه رشته‌ها را به صورت استانی انجام دهد.